

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

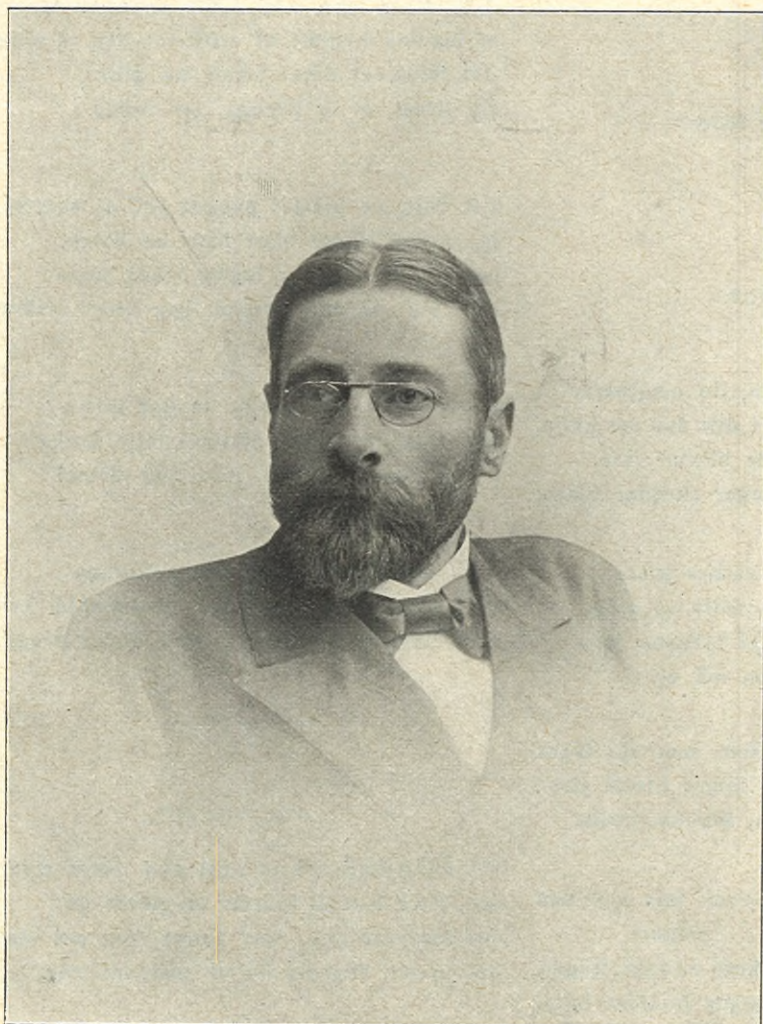

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

Herm. Hamnqvist foto.

FRITHIOF HELLBERG.

DET ÄR I SORG, som Idun denna gång går ut till sina läsare. Snart sagdt i själfva pressläggningsoögonblicket, medan arbetet på alla händer som mest febrilt måste framjagas, drabbas tidningens medarbetare af den förlamande underrättelsen, att dess grundläggare och hufvudredaktör efter ett långt och barnafromt buret lidande måndagen den 3 dennes vid 9-tiden på morgonen stilla utslöcknat i sitt hem i hufvudstaden.

Redaktör Hellberg hade, som sagdt, länge haft att kämpa med kroppsliga krämpor, ett nervöst och — ännu när detta skrives — för läkarne svårutredt lidande, hvilket hans varma intresse för det tidningsföretag, han skapat, hans osedvanliga arbetslust och okufliga energi dock ännu till för något mer än en månad sedan bjödo spetsen. Vid denna tid tvang honom hans tilltagande svaghet, till hvilken en plågsam, nästan aldrig vikande hufvudvärk nu hade sällat sig, att under d:r Westerslunds vård i Enköping söka en absolut hvila. Därifrån återvände han, ehuru fortfarande nedbruten, endast för några da-

gar sedan till hufvudstaden — drifven af en oemotståndlig trängtan efter hemmet, liksom kände han inom sig aningen om det förestående stora afskedet. Ej ens hans närmaste kunde dock ana, att slutet var så nära; på söndagsaftonen inslumrade han, som det tycktes, i en lugn och fridfull sömn — sömnen från hvilken han dock aldrig skulle vakna.

Johan Frithiof Hellberg föddes i Danmarks socken af Uppsala län den 5 aug. 1855. Föräldrarna voro numera aflidne folkskolläraren J. Hellberg och hans efterlevande maka, född Björkegren. Efter i Uppsala 1876 aflagd studentexamen ägnade sig Hellberg åt litterära och journalistiska uppgifter, till en början i den kände bokförläggaren och tidningsredaktören Esaias Edquists tjänst. År 1882 grundade han i Nyköping sin egen första tidning: "Sörmländingen", hvilken dock snart nog måste nedläggas. Nu medarbetade han under ett par år i flere af hufvudstadens stora dagliga tidningar, till dess han år 1886 tillträdde redaktörskapet i den nya illustrerade veckotidningen Svea, som hvars ideelle upphofsman han också kunde räkna sig. I december 1887 blef han slutligen i tillfälle att med utsändande af Iduns första profnummer förverkliga den tanke, som länge grott som det käraste fröet i hans hjärta — att skapa ett vaket och målmedvetet publicistiskt organ för den svenska kvinnan, de svenska hemmens speciella intressen. Hur sedan den tiden hans stora livsverk — tidningen Idun — genom snart tvänne decennier utvecklats och gått framåt, det är icke här platsen att närmare utlägga — ett må endast vara sagdt, att i hvarje tidningens sträfvan och framsteg har dess grundares och hufvudredaktörs anda varit den besjälande kraften.

Hans rastlösa verksamhetshåg lät sig dock icke tillfredsställas af denna enda uppgift — ehuru den alltid var den ledande och hufvudsakliga; vid sidan af Idun fann han tid till flere skilda tidningsföretag, såsom Iduns Mode- och Mönstertidning från 1892, ungdomstidningen Kamraten 1893—1902, Turisten 1896—97 m. fl. Sedan han år 1893 öfvertagit den gamla välkända Gernandtska boktryckeriofficen, å hvilken Idun tryckts från sitt första nummer, och som då ombildades till Iduns tryckeriaktiebolag, fick han som verkställande direktör för ett af hufvudstadens förnämsta boktryckerier en ytterligare vidgad — ofta kanske allt för betungande — praktiskt-ekonomisk verksamhet. Under Hellbergs direktörstid planlades och uppfördes den ståtliga och mönstergilla tryckeribygnad vid Bryggargatan, som ännu inrymmer Iduns Kungliga Hofboktryckeri. Af yttre utmärkelser, som kommit Hellberg till del, kan nämnas Vasaordens riddartecken.

Vid hans bår stå nu som närmast sörjande hans efterlämnade maka, fru Maria Hellberg, f. Björkegren, — med hvilken han varit förenad i ett lyckligt äktenskap sedan år 1887 — fyra barn, aldrig moder, systrar och bröder. Deras sorg delas af hans mångåriga hängifna medarbetare samt en sällsynt talrik vänkrets inom och utom publiciteten.

Den förlust, som Idun lidit genom sin oförgätliga skapares bortgång, är så stor, att vi ännu knappast kunna överblicka den. Ännu kunna vi, hans kamrater i dagsverket, icke sätta oss in i tanken, att vi aldrig mer skola möta hans ädla, hjärtevarma, vänfasta och milda personlighet. Som ett föredöme skall han fortfarande lefva ibland oss, och vår tacksamhets skyldigaste gård skall vara att efter måttet af förmåga i hans egen anda söka föra hans livsverk vidare. Frid öfver hans minne!

JOHAN NORDLING.

NÅGRA DIKTER AF GIOSUÉ
CARDUCCI.

ÅRETS LITTERÄRE NOBELPRISTAGARE.

FRÅN ORIGINALSPRÅKET TOLKADE FÖR IDUN
AF A. J. LING.

BEATRICE.

DET SOLBELYSTA anlet',
då blicken upp hon slog,
mot himlens fäste log — i rosenskimmer.

Hvad skönt jag där förnimmer,
dess panna hög och ren,
dess kind, som rosens len, — en nyutslagen,

och i de unga dragen
ett löje oskuldsfullt,
så nytt, så friskt och huldt — betog mitt sinne.

Men i mitt bröst, därinne
en skräck mitt hjärta rör:
jag bäfvade inför — den gudalika.

I vågor djupa, rika
sågs hennes kjortel blå
och hvita slöja gå — för västanfläkten.

Så skred i morgonväkten
med majestätiskt skick
inför min tjusta blick — den himlasända.

Och ej jag kunde vända
från hennes bild mig mer,
tillbedjande jag ser — och suckar sakta.

“Hur kunde himlen akta,
så jag min röst upphof,
“vår jord det kärleksprof — nog värdig blifva?”

Hur kunde mänskor gifva
åt världen en gestalt
så skön, mer skön än allt — det underbara?”

Hvar är den stjärnan klara,
där först du fann din hamn,
den kärlek, i hvars famn — din själ såg ljuset?”

Du lyfta skall ur gruset
den värld, din fot berör.
O du, som saliggör — dem, som dig finna!”

“Vet då, jag är ej kvinna;
nej, jag idéen är.
Jag kom, då hjärtan här — af nitet tände,

mot höga ting sig vände
och började därvid
mot detta lif en strid — men för det sanna;

då åt den vises panna
och åt den frommes bröst
båd' tro och kärlek tröst — i striden skänkte.

Från himlen jag mig sänkte
hit ned till jorden då,
att mod och stöd också — de stridsmän gifva.

Och att de trötte lifva
på nytt då dem jag lär,
hur skönt att dö det är — och öfvervinnas.

På Arnos strand de minnas
bland lagrar än min stig,
i bild man tecknat mig — och verser många.

Hos edra larer trånga
ej söken mig; jag var
ej Bice Portinar' — jag är idéen“.

TRE SONETTER.

I.

NATT, DU DJUPA, ensliga, du omätbara,
sömn, du som allt skapadt i ditt dok ses hölja,
alltfrån bergen, där de vilda blixtar fara,
ned till dalen, på hvars tegar skördar bölja;

djupa skuggor, brutna utaf strålar klara,
himlahvalf, du väldiga, som moln ej dölja,
vackra stjärnor, I, som tåligt tyckens följa
edert öde, huru doldt det än må vara.

Och du, måne, gamle pilgrim, som där tågar
och åt glada, sorgsna delar jämnt bland alla
nu ditt silfver ut, det bleka, blanka, kalla;

hvarför denna tystnad? Grymt min själ den
plågar;
sägen hvad är jag? Jag stackars mänska frågar.
Men I tigen: ljus och skuggor ljudlöst falla.

II.

Min farkost, ensam, plöjer djupt sin fåra
i stormig våg vid mäsars klagolåt,
och haf och himmel evigt följas åt
att med sitt brus och dån dess väg försvåra.

Mot lämnad kust, den jag ej mer kan spåra,
sitt anlet' minnet vänder, skymdt af gråt,
och hoppet trött på kampen i min båt,
sig hvilat, tröstlöst, på dess bräckta åra.

Men än vid rodret sig min ande höjer,
beskådar rymden och med röst, som är
så stark, att ej för stormens den sig böjer,

han sjunger: framåt, framåt blott det bär,
klenmodige, tills skutan sig förtöjer
i glömskans hamn, bland dödens hvita skär!

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!
Lätta! Eleganta! Hållbara!
Hvarje sula stämplad med vidstående
fabriksmärke.
Tillverkas som specialitet efter
Wienermetod af
Aktiebolaget
A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.
Försäljes i minut hos de flesta sko-
handlande i riket.

III.

Jag lefver icke, nej! Min ande mattas
af lugnets kvalm; af drömmar han ej röres.
Att lefva, ej där af behof oss göres,
om frihet, o du härliga, oss fattas.

Ett fritt, ur hjärtat gånget ord ej skattas,
ja, med förfäran eller hån det höres,
och om en man ur hopen träda töres
och stå på egen grund, han blott utskrattas.

Hvad båt, om i mina tankar bittra
jag drömmer mig i hjältars följe draga
i dina spår, o frihet, med min cittra?

Ack, om jag fått tyrannerna förjaga
med eder, Rom, Athén!.. Hvad båt kvittra,
som vingklippt fågel, nu med toner svaga?

FÖRTVIFLADT.

PÅ DÖDENS svarta häst gud Amor rider,
och efter honom hjärtat fångsladt går,
det spjärnar mot, med tunga steg det skrider,
det ur sin slemme herres trældom trår.

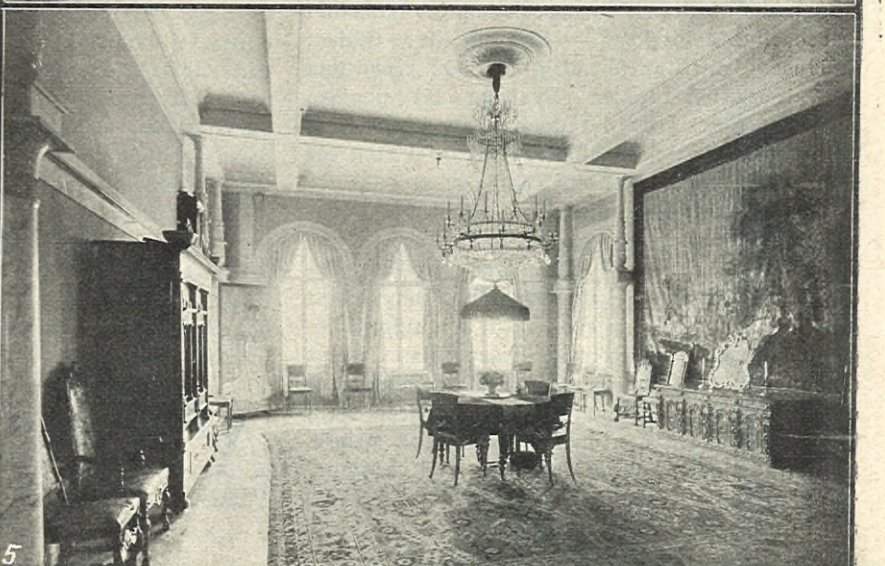
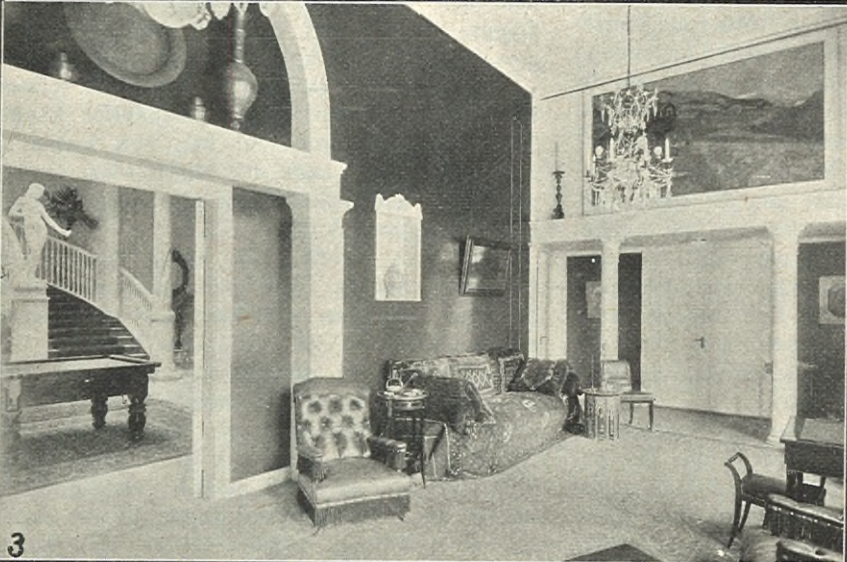
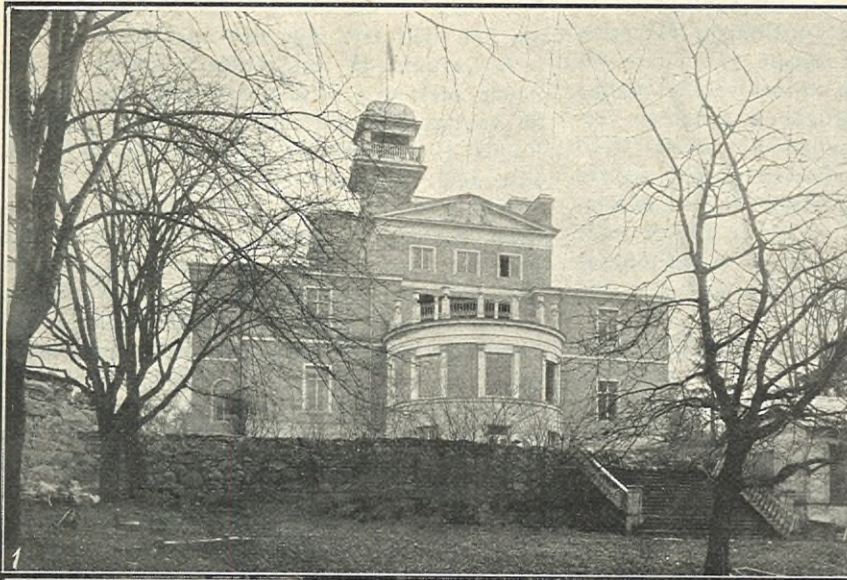
Men ens det bojan bryter och den slungar
i Amors ansikte. Och hotfullt ljunger
dess stolta rop: “Ur sadeln, fort! Stig af,
du fege gud, ty nu är du min slaf.

Till herre tog jag dig en gång, jag svaga,
nu är jag stark, till slaf jag dig nu gör;
fort hit med tyglarna, jag vill dem taga,
se, dödens svarta häst nu mig tillhör.“

Den djärfve ryttarn sig i sadeln svänger,
blott med en afskedsnick han framåt spränger;
och hästen slår i mark sin hof så hård,
och världen dånar som en kyrkogård.

Neumüllers Pilsenerdricka

finner med hvarje dag allt större omsättning inom hufvudstadens familjer, såsom en i hög grad välsmakande och lämplig
bordsdryck. De, som ännu ej haft tillfälle att pröva vårt Pilsenerdricka, anmodas vänligast snarast insända sina order till
Neumüllers Bryggeri. Order från landsorten expedieras endast mot efterkräf. Priset å Pilsenerdricka är 8 öre pr 1/2 butelj.
Allm. telefon 32 27. Rikstelefon 7 29.

FRÅN PRINS CARLS OCH PRINSESSAN INGEBORGS NYA HEM PÅ DJURGÅRDEN. FOTO. FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG. 1. BYGGNADENS YTTRE. 2. STORA HALLEN. 3. PRINS CARLS MOTTAGNINGSRUM. 4. STORA SALONGEN. 5. MATSALEN. 6. PRINS CARLS ARBETS-RUM. 7. PRINSESSAN INGEBORGS ARBETS-RUM. SE TEXTEN Å NÄSTA SIDA!

TVEKAR NI I VALET AF
TIDNING SÅ PRÖF ÖFR

STOCKHOLMS DAGBLAD!

SJÄLFSTÄNDIG! · INTRESSANT!

*Undertecknad, som jag
af Grannes konstverk,
en dessamma syster
alla angråk ja en god
bilden och dess tvätt och
handlär*

*Ingeborg Lethelius
af. af Lilla Hjälmsjö och
Pågången ja kunnat :-*

EN FÖRMIDDAGSVISIT HOS HER- TIGPARET AF VÄSTERGÖTLAND.

PRINS CARL och prinsessan Ingeborg hade häromdagen älskvärdt inbjudit ett antal stockholmsjournalister att bese det nya hem å Djurgården, som hertigparet inredt åt sig i den forna Byströmska villan. Det var en af de få vackra förvinterdagar, hvarmed vi ej blifvit bortskända under dessa mulna, tunga veckor. En sådan dag är djurgårdslandskapet prägladt af en vemodig skönhet med de kala trädens silhuetter som ett fint nätverk mot den svagt bronsfärgade himlen; tystnaden därute, endast då och då afbruten af en förbisurrande spårvagn, är så välgörande för det vid storstadens larm uttröttade sinnet och anblicken af de spegelblanka vattnen ökar den harmoniska stämningen. Terrängen är alltså den allra lämpligaste för den fursteboning, som här står färdigredd efter månaders arbete.

Redan då man passerar Djurgårdsbron, ser man det lilla tornet med sin hattformiga öfverbyggnad — det minst tilltalande i villans något oroliga arkitektur — höja sig öfver träden.

Husets yttre är för öfrigt till sin väsentliga del bibehållet såsom Byström lät uppföra det; åt söder har det dock ökats ut med en tillbyggnad, som innehåller ett antal rum för hoffröken, administration, kontor o. s. v.

Genom förhallen med dess brunhvita Pavanazzopelare kommer man in i stora hallen, byggnadens centrala punkt, kring hvilken alla de öfriga rummen gruppera sig. Denna hall gör ett imponant intryck med den upptill löpande vackra Byströmska frisen, bland hvars rikedom af skulpterade figurer man igenkänner dels Carl XIV Johan, dels konstnären själf. Här dominerar den hvita färgen på pelare, balustrader och tak, och vid själfva trappuppgången står en hvit marmorstaty af Theodor Lundberg, ett förtjusande konstverk, som förr haft sin plats i paläet, men nu hitflyttats och i sin nya miljö gör en ypperlig verkan. Hallen får sitt ljus genom glastaket och om aftnarna lysa 25 glödlampor från takets fasett-ramar samt marmorkandelabrarn på galleriets läktare.

Till vänster om hallen har prins Carl sitt mottagningsrum och rökrum, hvars ena kortvägg prydes af en norsk landskapsbild, målade af Thaulow; från detta rum kommer man in i prinsens skrifrum, där väggarna, hållna i grönt, äro behandlade i ett nytt manér, i det man knådat in färgen i spacklingen, hvarefter ytorna slipats. I stället för fristående bokhyllor äro sådana infällda i väggarna. Midtför stora hallen ligger salongen i den absidformade utbyggnaden på villan. Hallen i gult med gul sidenmöbel, och vid vårt besök belyst af en töcknig södersol, som sipprar in genom de höga fönstren, utanför hvilka Stockholm ligger som en drömstad på det svagt glittrande vattnet, är detta rum ett af de vackraste i hela villan. Härifrån kommer man in

i den s. k. lilla salongen, hvilken bland annat är prydd med fina miniatyrmålningar från prins Carls indiska resor; vandringen går vidare till matsalen, som smyckas af ett vackert antikt skåp, en gammal fransk gobeläng och en ärvärdig snidad träkista, hvilken bär årtal 1640 och har stått på den historiska gården Östråt utanför Trondhem. Ett porträtt i helbild af prinsessan Ingeborg, måladt af Oscar Björck, står i ett hörn af rummet, men skall sedan infattas i fondväggen. Såväl i matsalen som salongen hänga vackra kristallkronor.

I bottenvåningen befinner sig köksafdelningen, där gifvetvis alla hygienens och den praktiska kokkonstens kraf blifvit väl tillgodosedda.

I mellanvåningen träffa vi prinsessan Ingeborgs arbetsrum, med i väggen infällda bokhyllor, en förtjusande sidenmöbel, komponerad efter en å China vid Drottningholm besintlig dylik, danska konstverk på väggarna och bakom skrifbordet ett ställ med hundratals fotografier. Här befinna sig äfven prinsparets gemensamma sängkammare, deras båda toaletterum, de små prinsessornas barnkamar med en hel utställning af näpna leksaker samt ett par gäst- rum afsedda för prinsessan Thyra, då hon aflägger kärkomna besök hos sin syster.

Öfverst ligger ett antal rum för tjänstepersonalen och det höga utsiktstornet, till hvilket leder en smal trappa. Det panorama, som däruppe möter ögat, är af en hänförande karaktär, och ej mindre anslående är vyn från terrassen ofvanpå salongen — "den vackraste utsikt på denna sidan alperna", som en entusiastisk resebeskrifvare någonstades yttrat.

Ja, så ter sig i korta drag det tjusande, af arkitekten Boberg omdanade hem, där den populäre västgötaherligen och hans afhållna gemål bygga och bo; våra här meddelade fotografiska interiörer få komplettera hvad texten uraktlåt i fråga om detaljbeskrifning. Men hvad bilderna ej kunna ge en rätt föreställning om är den varma stämning af hemglädje och hemlycka, som slår besökaren till mötes därinne. Vill man anföra exempel på ett svenskt idealhem, där naturlig glädje och okonstlad hjärtlighet korats till husgudar, torde denna fursteboning kunna ställas i främsta ledet. De inbjudna journalisterna gingo också därifrån med ett starkt intryck af det höga värdfolkets otvungna och rättframma vänlighet, hvaran besöket i deras hem blef till ett oförlömligt minne.

ALVAR MÅLARES GYLLENE FRU. EN SKISS FRÅN DET GAMLA VISBY. AF ULLA LINDER.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r)

EN DAG, när augusti led mot sitt slut, kom där storfrämmande till Jens Valpeks hus. Det var den rike köpmannen Michel Huisen från Leyden med sin son Albrecht, hvilken alltsedan barnåren varit trolofvad med Minna. Nu kommo far och son för att hämta bruden med sig hem till Nederland.

Minna hade alltid vetat af detta. Så länge hon kunde påminna sig, hade hon hört talas om, att då hon fyllt sitt sjuttonde år, skulle Michel Huisen ha rätt att komma och hämta henne med sig öfver hafvet till hustru åt sonen hans, men hon hade ej gjort sig reda för hvad det egentligen betydde. Nu först, när han verkligen var där och sade, att hon om några dagar skulle lämna hem och fädernestad, började hon förstå, hur hon älskade Visby med sina höga skyddande stadsmurar, sina vackra små hus och sina många, höga, ståtliga kyrkor. Det fanns ej någon möjlighet att Leyden kunde vara lika vackert som Visby. Och hur hon älskade sina små syskon sedan! Och sin gamle

far! Hon skulle aldrig velat lämna sitt hem, om hon själf fått råda och bestämma.

En afton, då det mulnade starkt på, och Alvar målare i följd därpå kom hem tidigare än vanligt från sitt arbete i kyrkan, fann han Minna i trädgården. Hon satt där med den lille Joel på armen och grät.

När hon varseblef Alvar, försökte hon slå ifrån sig genom likgiltigt tal och skämt, men hon var dock ej i den sinnesstämning, att det gick rätt bra, och till sist måste hon vid hans oroliga frågor fram med hela sanningen och berättade sina bekymmer. Medan hon talade om, hur svårt det var att lämna Visby och fadern och småsyskonen, började tårarna åter att rinna; milda och stilla kommo de och föllo i klara droppar ned på hennes hvita händer.

Han hade satt sig bredvid henne på trädgårdsbänken och såg uppmärksamt på henne. Han försökte på att fånga hennes blick och fick den också lätt nog fången. Men han släppte den genast åter fri, den mötte hans som ett barns, så kylig och oförstående.

Nej — hon var ett barn! Hon förstod intet af hvad han i detta ögonblick kände. Ty i samma stund som han sett henne så djupt bedröfvad, hade det blifvit klart för honom, att han älskade den rike Jens Valpeks redan bortgifna dotter.

Men han skulle väl aldrig få se den blicken i hennes ögon, som madonnan borde ha, den vaknade kärlekens allt förstående, allt hängifvande, allt förlåtande blick! —

Hon hade så småningom, utan att han märkt det, glidit in allt fastare i hans hjärta, hade blifvit hans sol och hans dagars ljus. Nu kunde han ej tänka sig lifvet utan henne, det blef till natt och mörker rundt omkring honom då. Och dock måste han ju ut i natten nu, ut i kölden, i mörkret! — Han tyckte det skulle varit lättare att på nytt vandra ensam ut i mörkret, om han blott vetat, att hennes tankar åtminstone följt honom på färden. Men hon förstod ju intet. Det var ej honom förunnadt att lyckas väcka till lif hennes hjärta.

Var det ej honom förunnadt, tänkte han med bitter fröjd, så var det för visso icke heller den andre. Aldrig skulle Albrecht Huisen få se hennes ögon stråla så som Alvar målare sett dem i sina drömmar, det förstod han.

Han satt och tänkte på att han borde väl sagt något för att söka trösta henne. Men hvad skulle han kunna säga? Det föreföll honom, som om han själf i detta ögonblick vore i större behof af tröst än hon.

"När skall köpmannen segla?" frågade han slutligen för att dock säga något.

"I nästa vecka, om vädret ej blir för svårt. Vi måste passa tiden, innan stormarna bli för hårda, ty hösten är ju redan för dörren."

"Så får hon ej se taflan i S:t Gertrud färdig, jungfru Minna."

Hon lät den lille Joel glida ned på trädgårdsgången och slog samman händerna.

"Åh — men hur säger han! Det har jag längtat och väntat på som på intet tillföre."

"I har längtat?"

"Som efter intet förr i mitt lif!"

Han reste sig hastigt.

"Så låt oss gå strax, jungfru Minna! Ännu är det full dager. Se, molnen gå undan, solen skall innan sin nedgång i hafvet hinna in genom de höga västerfönstren. Om vi gå strax och med hast, skola vi se den lysa öfver koret. — Viljen I komma strax, så hinna vi ock hem igen, förr än Jens Valpek med sitt främmande kommit åter från promenaden i Silfverhättan!"

När hon dröjde, vände han sig häftigt emot henne. "Hvarför tvekar I, jungfru Minna?"

Många år

kunna Ni använda Edra gångkläder genom att låta tvätta eller färga desamma hos **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg**, som utför dylikt arbete ytterst sorgsfullt och billigt.

Hon satt och såg ned på den lille gossen, som börjat leka med stenarna på sandgången. Plötsligt lyfte hon honom upp på sin arm, bar hastigt in honom i huset och kom så strax ut igen, ensam.

“Nu är jag redo att gå med eder, Alvar,” sade hon. Det kom så stilla och allvarligt, som om hon afgifvit ett löfte.

Han såg på henne i en hastig förhoppning, men det var intet mer, hennes ansikte var lika barnsligt blidt och känslöstilla som vanligt.

Tysta gingo de vid hvarandras sida fram genom de smala gränderna och tysta trädde de genom den lilla sidoporten till koret in i den skumma kyrkan.

Just som Alvar Målare drog undan det skyddande lärftsskynket, som hängde för altartaflan, bröt en röd solknippe in genom fönstren på den motsatta väggen och öfvergöt jungfru Maria och barnet på hennes arm med en färgrik ljusflod.

Taftan var i det allra närmaste färdig. Den var ett mästerverk.

De heliga tre konungar stodo där så lefvande, att man tyckte sig se dem sakta och vörtnadsfullt böja sig mot jorden inför den lille på moderns arm. Hästarne föreföllo att med nöd kunna hålla inne sina gnägnningar, och själfva Jesusbarnet tycktes andas och le och med sina små händer söka nå de tillbedjande hednakonungarna. Mest liffull och skön framträdde dock den heliga jungfruns egen bild. Hennes hår lyste i solskimret som mjukt, böljande guld, blodet kom och gick på den fina kinden, det var som om handen, hvar med hon lyfte en flik af den gula manteln, rörde sig. Endast hennes ögon voro ofullbordade. De blickade matta och beslöjade, utan själ, utan lif ned från väggytan.

Alvar målare stod och höll i en flik af lärftsskynket. Han ville ej fråga, hur hon fann hans verk, men hans hjärta ömsom bäfvade och ömsom brann i honom öfver att hon intet sade. Hon hade väl märkt, att han ej förmått återge madonnans blick, tänkte han. Han själf såg ju intet annat än detta, då han betraktade sin tafla, och nu såg väl hon heller intet annat.

Så gick stund efter stund. Solstrimmen gled långsamt nedåt, till sist blef den aldeles borta.

Otålig lät han skynket falla och vände sig emot henne. Då skedde det förunderliga. Hon tog ett steg emot honom och deras blickar möttes.

Ingen af dem gjorde en rörelse, men han förstod med ens att hon förstod; — och att hon hade vaknat.

Så skulle blicken från madonnans ögon stråla ned öfver tusen sinom tusen bedröfvade, tröstsökande människohjärtan! Så skulle han måla henne, just så, och hans verk blefve fullkomligt och fulländadt.

Hon såg på honom längtansfull, hängifven, men han stod alltjämt tyst och orörlig. Hon var ju den heliga jungfrun, hon var den heliga, som man icke fick vidröra. Då skulle glorian omkring henne försvinna.

I detta ögonblick gnisslade den lilla sidodörren, som förde till koret, åter på sina gångjärn. Tunga steg och röster genljödo i kyrkan.

“Aha — se där! Man målar än!” — “Är mannen den sköna altartaflan ändtilligen färdig?” — “Hvad nu! Hvad har detta att betyda? — Minna så här dags — och ensam, utan mitt löfte! — —”

Jens Valpek var ej blid i röst, men Minna visade ej en skynt till oro.

“Jag ville se S:t Gertruds tafla, innan jag lämnar Visby, och I veten ju, käre fader, hur brädsande mina dagar nu äro och mera bli

de, allt som tiden skriker fram. Tillgif mig, att jag var så nyfiken! — Alvar målare ville ju ej neka, då jag var så envis och bad honom följa mig.”

Så gick hon hastigt bort till sin trolofvade och tog mildt hans hand, — det var den första smekning hon gifvit honom alltsedan han kommit till Visby.

“Ser I, herr Albrecht Huisen, sådana goda målare hafva vi här på Gottland,” sade hon skämtande. “Det talas mycket stort om de nederländske, men jag undrar hvem som kan ta råda på detta?”

De tre herrarne hade stannat midt framför taflan. De betraktade den länge, men ingen sade något.

“En madonna med en gul mantel!” brast så till sist den unge Huisen ut. “Sådant har man väl aldrig hört tillföre i ett kristet land.”

“Nej, nej, det säger han rätt!” brummade den gamle Michel Huisen.

“En gul mantel!” Jens Valpek fnyste. Det var som om han behöft något att urladda sin misslynthet på. “En gul mantel! — Det är ju syndigt, det är vanvett! Det liknar de mohrer och mohamedaner!”

“Jag menade konstnären ägde rätt att bestämna färgerna, lika väl som han skall blanda dem,” sade Alvar målare bistert.

“Då menade du orätt. Vill du göra manteln gul, så må den vara af guld, det må du veta. Eljes skall den vara purpurblå, likasom de andra vi äro vana vid att se på jungfrubilderna. Sådan är min önskan. — Nu är här nog skådadt och berömdt. Nu gå vi hem till aftonvard.”

Jens Valpek stötte kappen hårdt i korgolfvet och vände sig om på klacken. Hans mun hade intet berömmande ord att säga om det härliga konstverket, ty när han känt igen sin dotters drag i madonnans bild, hade han hjärta, på samma gång det fröjdades, likväl fylts af oro för hvad detta kunde ha att betyda.

Hans dotter var honom mycket kär, han önskade henne all jordisk lycka och framför allt annat ett godt gifte. Albrecht Huisen var henne just en passande make, men hellre än han skänkt henne till den fattige målaren, skulle han velat se henne taga slöjan i Solberga kloster eller låtit sjunga grafmässa öfver henne i denna samma S:t Gertruds kyrka.

Sedan aftonvarden var äten den kvällen, bjöd Jens Valpek Alvar målare att följa sig in i kammaren bredvid. Stor och myndig stod han framför målaren och såg honom med sina små skarpa, svarta ögon stint i ansiktet.

“Nu är jag trött på detta här målandet och på rant och sladder,” sade han. “Tre månader borde fuller väl kunna räcka till att förfärdiga en slik taffa på, och nu ha vi dock snart den fjärde fullkommen. Här har du den öfverenskomna penningsumman,” — han lade handen på en hög mynt bredvid sig — “jag tror ej den är för knappt tilltagen, och dock fördubblar jag den, om du gör taflan färdig, innan solnedgången i morgon.”

“Jag önskar ej att få mer än det öfverenskomna,” brast Alvar målare ut.

“Det är detsamma. Hvad jag har sagt, är sagdt. Mitt guld kan vara godt att ha. Den borde vara mindre hög i ord och later, som går i lappad tröja. — Alltnog, där är myntet, jag skulle tro det räcker till, Jens Valpek har råd att betala. — Men manteln skall ändras. Blå vill jag ha den. Om du ej vill bestå den af guld,” tillade han hånande, “ty sådan dyrbar skrud ville jag väl inte förmena vår Fru, om också ej själf bestå den. — Och när taflan är färdig, må du strax snöra din ränsel, Alvar målare.”

“Du skall få taflan färdig, Jens Valpek,”

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter

ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Sändes tull- & portofritt direkt till privata.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

sade målaren stilla, men hans blick var så stolt, att den rike köpmannen ofrivilligt sänkte hufvudet. “Till i morgon vid solnedgången må du ock göra dig redo att bjuda mig farväl. Jag dröjer ej en timme i ditt hus eller i din stad längre än jag är nödsakad.”

Innan solen nästa morgon höjt sig öfver Visbys gråa stadsmurar, stod Alvar på sin målarställning framför altartaflan i S:t Gertruds högkor.

Ända sedan aftonen förut, då han mött jungfru Minnas ögon, hade hans hjärta brunnit af ifver att få fullborda madonnans bild, ty nu visste han, hurudan hennes blick skulle vara för att binda människohjärtan vid sig, han hade sett den stråla och vidgas i en mäktig kärlek. Så måste himladrottningen själf ha blickat.

Han målade med stor ifver. Sedan jungfru Marias hufvud blifvit fullbordadt, började han arbetet med manteln. Jens Valpek hade önskat den ändrad, purpurblå eller gyllene, så löd valet; Alvar föredrog den senare. För hela den stora penningsumman, som Jens lämnat honom såsom lön för hans möda, hade Alvar sent på kvällen hos Märten guldsmed tillhandlat sig klart, mjukt guld, så tunt uthamradt, att det kunde lösas af hans målaroljor och blanda sig med dem till flytande guld.

Den fattige målaren kände sig rik och stolt, där han stod i sin nötta rock och bredde den glänsande metallen tjockt öfver kyrkväggen.

Lyckligare än nu skulle han aldrig kunna känna sig på denna jorden, tänkte han, ty han visste, att han på detta sitt verk nedlagt allt det en människa var i stånd att ge både af ande och lekamen, både af inspiration och materia.

Fattig hade han kommit till Visby, lika fattig skulle han gå därifrån. Men hans verk skulle lefva, och tusenden skulle, tack vare makten af hans konst, känna himladrottningens tröstande, styrkande närhet.

Alvar målare höll sitt ord.

Innan solen sjunkit i hafvet den dagen, var altartaflan färdig, och han själf hade på en östergötisk skuta lämnat Visby.

Nästa dag hade ryktet om altartaflans sällsynta skönhet och dyrbarhet spridit sig öfver staden, och folket började i massor strömma till nederländarnes kyrka. Men man och man emellan kom taflan så småningom att benämnas icke Jens Valpeks madonna, fastän det var han, som förskaffat kyrkan denna hennes dyrbaraste klenod, ej heller S:t Gertruds madonna, utan Alvar målares gyllene Fru.

Och ett par sekler framåt — ända tills S:t Gertrud likasom de flesta andra af Visbys vackra kyrkor af de lybske knektarne gjordes öde — växte alltjämt den stora skaran af män och kvinnor, som af den strålande madonnans underbara blick drogos till templet och i fromma böner fingo lätta sina hjärtans bördor.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt grati

DOKTOR KAROLINA WIDERSTRÖM I SITT MOTTAGNINGSRUM.
FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

KAROLINA WIDERSTRÖM FEMTIO ÅR.

FÖR 18 ÅR SEDAN, då doktor Karolina Widerström stod i begrepp att börja sin verksamhet som praktiserande läkare, framhölls i denna tidning, huru hon, den första kvinnliga utöfvaren af sitt yrke i vårt land, haft att öfvervinna alla en banbrytares hinder och svårigheter.

Men hon är en banbrytare äfven genom det sätt, på hvilket hon uppfattat sitt kall. Hon har ej blott varit den skickliga och samvetsgranna läkaren, som genom sitt energiska ingripande, där sjukdomen redan vunnit insteg, förvärfvat många af sina talrika patienters tacksamhet och vänskap för lifvet. Hon har därjämte gjort till sin uppgift att, enligt den gamla regeln *mens sana in corpore sano*, förebygga själfva uppkomsten af sjukdomar, framför allt genom den kvinnliga ungdomens undervisning i hälsolära och speciellt kvinnohygien. Såsom läkare vid två af hufvudstadens större flickskolor har hon haft rika tillfällen att studera hithörande förhållanden.

Redan 1897 höll hon sina första, för lärarinnor afsedda föreläsningar i sexuell hygien. Sina åsikter i fråga om utsträckningen af ämnet hälsolära vid våra flickskolor framlade hon i ett inledningsföredrag vid flickskolemötet i Stockholm 1901. Från sistnämnda år har doktor Widerström dels undervisat, dels före-

läst i dessa ämnen vid flere seminarier, flick- och folkskolor i Stockholm samt vid sommarkurser i Stockholm och Uppsala. Dessutom har hennes föreläsungsverksamhet utsträckts till en stor del af Sveriges städer. Flere af hennes föreläsningar föreligga i tryck, af dessa har en populär framställning af kvinnohygien redan utgått i tre upplagor.

Få talare torde verka så starkt genom själfva sin personlighet. Det är icke blott den meddelade kunskapen, så värdefull och betydande den i och för sig är, som fångslar Karolina Widerströms åhörare. Det är kanske i lika hög grad det på en gång flärdlösa och imponerande finkänsliga och ärliga i hennes väsen och hennes framställningssätt. Man känner sig stå inför en personlighet, för hvilken kunskapen och sanningen blifvit *makter*, man har ett intryck af att atmosfären är ren, hur ömtåligt och svårbehandladt ämnet för föreläsningen än må vara.

Hand i hand med denna upplysande och uppfostrande verksamhet går ett varmt intresse för de stora sociala frågor, som i våra dagar och i vårt land kräfva sin lösning, såsom bostads-, nykterhets- och fattigvårdsfrågorna. I tal och skrift har doktor Widerström här gjort värdefulla inlägg. Särskildt förtjänar framhållas det intresse hon ägnat upprättandet af kurser i barnvård och huslig ekonomi, hvarigenom den rent praktiska sidan af den kvinnliga ungdoms-

mens uppfostran tillgodoses. Ty det lär icke kunna förnekas att för närvarande — åtminstone på många håll — en öfverskattning af det teoretiska arbetet på bekostnad af det praktiska förefinnes.

Denna blick för det allmänt mänskligas betydelse i förening med ett klart och oförfärdt angifvande af den egna ståndpunkten är något, som särskildt karaktäriserar Karolina Widerström. Men aldrig är i vår värld tydligheten så stor, aldrig det rena uppsåtet så framträdande, att det icke kan lyckas att bortförklara ord och fakta. Detta har också hon fått erfara, men hon kan taga det med ro, då väl knappast någon, som nedlagt ett verkligt arbete i det allmännas tjänst, kunnat undgå att drabbas af samma öde.

Att hennes sträfvanden rönt erkännande från samhällsmyndigheternas sida, därpå kan bl. a. det tjäna som bevis, att flere af ofvannämnda föreläsningsskurser kommit till stånd på begäran af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor samt att doktor Widerström af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk utnämnts till inspektor för Detthowska skolan.

I arbetet som läkare och uppfostrare, i kampen mot allt, som kan undergräfvat ett sundt och godt hemlif, framstår Karolina Widerström såsom ett exempel på hvad den *kvinnliga medborgarens* insats i samhället kan betyda. Inga skäl kunna starkare än en sådan lifsgärning tala för rättvisan och nödvändigheten af att kvinnan med full myndighet och under erkänt ansvar får deltaga i det stora samhällsarbetet.

På femtioårsdagen den 10 december komma många svenska kvinnors tankar att följa Karolina Widerström med tack för hvad hon gifvit och med glädje öfver, att hon ännu står i sin tulla lifskraft. Ingen, som kommit i beröring med henne, har väl kunnat undgå att få ett intryck af det ungdomligt spänstiga i hennes väsen. Det ligger något uppfriskande i hennes snabba uppfattning och arbetsintensitet, i hennes glädje öfver lifvet och naturen. Få kunna arbeta som hon, kanske ha ännu färre hennes förmåga att njuta af en hvilodag.

SIGRID BJÖRKLUND.

ÅRETS NOBELPRISTAGARE.

ÅTER NALKAS dagen, då den vidsynte och frikostige donatorns gåfva till det andliga arbetets män skall fördelas bland dem, som af vederbörande vittra och vetenskapliga institutioner detta år ansetts böra ställas främst.

Italiens store nationelle diktare *Gioué Carducci* får sålunda hembära litteraturpriset. Det kemiska priset lär skola tillfalla medlemmen af franska institutet, professor *Henri Moissan* i Paris, priset i fysik professor *Joseph John Thomson* i Cambridge, medan priset i medicin och fysiologi torde komma att delas mellan professorerna *Camillo Golgi* i Pavia och *Ramon y Cajal* vid universitetet i Madrid.

Gioué Carducci är född 1836 i grannskapet af den lilla staden Pietrasanta i den pisanska maremman. Han uppfostrades först af föräldrarna — fadern var läkare — hvilka gjorde honom förtrogen med såväl den antika som den italienska klassiska litteraturen. Vid 14 års ålder kom han i skola hos de lärde munkarne i Florens, hvilka han förvänade med sina tidigt förvärfvade kunskaper.

20 år gammal, blef C. doktor i filosofi och litteratur vid Pisas universitet.

Efter en tid af stora ekonomiska svårigheter, då han på olika platser tjänstgjorde som lyceilärare och privatlärare, erhöi han en förmånlig plats i Pistoja, men kallades snart därefter (1861) till professor i italienska litteraturen vid universitetet i Bologna; vid hans afgång från denna professur 1904 tilldelades honom en pension på 12,000 lire. Hedersborgare i nämnda stad, utnämndes Carducci 1901 till senator.

Redan i sitt barndomshem hade Carducci börjat dikta, påverkad af studiet af antikens och Italiens stora skaldar. Hans första diktsamling publicerades 1857 under titeln "Rime" och följdes under 1860 talet af samlingarna "Juvenilia" samt "Levia gravia". 1863 utkom "L'inno a Satana", som förskaffade författaren hedersnamnet: "Satans illa beryktade loftalare". Det är naturligtvis icke mörkrets makt Carducci här hyllar, utan den fria tankens, de moderna idéernas princip. I de tre samlingarna "Odi carbare", som utkommo på 1870- och 80-talen, står han som fullfärdig konstnär. Författarens sista diktsamling är "Rime e ritmi", som utkom 1901.

Carducci har äfven utgifvit framstående arbeten i litteraturhistoria.

Han betraktas som Italiens största litterära personlighet under 1800-talets senare hälft och är afgodad af sitt land, där man också står i stor tacksamhetsskuld till honom. Hans dikter ha utan tvifvel varit eggande för patrioterna och deras kamp för Italiens enhet, och de ha vunnit en storartad popularitet. Men äfven utomlands är han uppskattad, särskildt i Tyskland.

Till svenska har en del af hans lyriska dikter återgifvits af olika tolkare. Vi meddela å annat ställe i numret några prof på hans diktning, öfversatta af lektor A. J. Ling.

På den kemiska vetenskapens fält har den franske kemisten professor Henri Moissan, född 1852, gjort sig ryktbar som den förste konstruktören af den elektriska ugnen vid hög värmehet, en uppfinning af stor betydelse för den elektriska industrien. Bland hans mest kända bedrifter torde vara isoleringen af grundämnet fluor och framställningen af diamant på artificiell väg. Under antagande, att den naturliga dia-

manten utkristalliserats af kolföreningar under enormt högt tryck, var det gifvet att konstgjord diamant måste framställas på samma sätt. Efter ihärdigt experimenterande kunde Moissan 1893 presentera för franska vetenskapsakademien diamanter, som han framställt ur vanligt socker, utan tillsats af någon annan substans. Hans metod bestod nämligen däri att han löste sockrets kol i ett bad af smält järn och lät det kristallisera ut under mycket högt tryck, som åstadkoms genom järnmassans egen expansion vid afkyllning.

Fluor är ett af de i naturen allmännast förekommande grundämnena (i flussspat, kryolin o. s. v.), men det är också det ämne, som har största frändskap till andra, hvilket gör att det aldrig uppträder annat än i föreningar. Förr misströdade man också om att kunna studera den isolerad, ty den frätte allt, som den kom i beröring med. Men sedan år 1886 har man en metod att framställa fluoren i rent tillstånd, och det tack vare Moissans ihärdighet.

Joseph John Thomson, Cavendish professor of experimental physics vid universitetet i Cambridge, är född 1856 i samma stad.

Professor T. är en af samtidens främste vetenskapsmän på den experimentella fysikens område samt äfven utmärkt matematiker. Han har skrivit en oerhörd mängd afhandlingar på det elektriska gebietet samt rörande Röntgenstrålar och radioaktiva ämnen. Han har vidare utbildat en skola af elever, hvilka utmärkt sig genom sina arbeten i fullt modern stil. Professor T. var 1894 president för Cambridge philosophical society och 1897 för A-sektionen af British association.

Professor Camillo Golgi, född 1843, är professor i allmän patologi och histologi vid det gamla och berömda Paviauniversitetet. Han är vidare senator och

har mottagit många utmärkelser; han är sålunda hedersdoktor vid universiteten i Cambridge, Dublin o. s. v. samt ledamot af italienska Linceiakademien och italienska vetenskapssocieteten ("De 40:s förening"). Hans förnämsta vetenskapliga bedrift är uppfinnandet af en färgningsmetod, hvarigenom det lyckats honom att klarlägga nervsystemets förgreningar i hjärnan och ryggmärgen. Denna metod har ytterligare fullföljts af professor Ramon y Cajal vid universitetet i Madrid och är det på grund af denna vetenskapliga insats de båda anatomerna erhålla Nobelpriset i medicin.

Beträffande fredspristagaren, hvilken som bekant utses af norska stortinget, hoppas vi i ett följande nummer kunna meddela hans bild.

+

OSCAR ANDERSSON.

EN AF VÅRA mest begåfvade karrikatyrtecknare har med den unge artisten Oscar Anderssons plötsliga fränfalle raderats ut ur lifvet.

I sin egenskap af Söndags-Nisses ordinarie och ledande illustratör sedan några år tillbaka hade han där gjort sig uppskattad som en originell, stundom bisarr, men i sina bästa ingivelsestunder kvick skämtare.

Hans stift var på en gång lätt och skarpt

Hylins Boro-Lanolintvål

och

Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande och dock billiga.

OSCAR ANDERSSON.
A. BLOMBERG FOTO.

och hans förmåga att med några få linjer få fram det komiskt-karaktäristiska hos en figur öfverraskade i sin träffsäkerhet.

DE SVENSKA STATSBANORNAS 50-ÅRSFEST I NORRA LATINLÄROVERKETS HÖGTIDSSAL DEN 2 DEC. GENERALDIREKTÖR SAHLIN HÅLLER FESTALET. TECKNING FÖR IDUN AF G. WIDHOLM.

En tilltagande nervositet och därpå alstrad lufsleda bröt ned honom i förtid. Och i ett anfall af sinnesförvirring bar han så hand på sig själf. Hans vänner sörja i honom förlusten af en yr skämtare och en hjärtegod människa.

STATSBANORNAS 50-ÅRSJUBILEUM.

MINNESFESTEN med anledning af våra statsbanors halfsekelsjubileum högtidlig-hölls i söndags afton på ett ståtligt sätt i Norra latinläroverkets stora sal i närvaro af kungahusets medlemmar, utom konungen, som af illamående hindrats att delta, hofvet, regeringen, kärer och stater, samt flere hundra öfriga inbjudna. Den rikt dekorerade salens förnämsta festprydnad utgjordes af en stämningsfull fonddekoration, utförd af arkitekten Zettervall, artisten V. Andrén och dekorations-

målaren Jansson. I densamma ingick en tju-sande landskapstaffla, som återgaf å ena sidan en bild af Sundet och skånska slätten, å den andra ett lappländskt landskap. Efter ett hälsningstal af generaldirektör Sahlin, uppläste kronprinsen en skrivelse från konungen, hvari uttrycktes tack till enhvar, som bidragit att ge det svenska järnvägsnätet dess stora utveckling. Kom så ett af Emil Sjögren komponerad festspel, hvarefter författaren Ernst Diding uppläste en af honom skriven präktig festdikt. Festen afslöts med musik och sång.

KONUNG OSCAR I:S MINNE. ETT 30-ÅRSJUBILEUM.

SISTLIDNE LÖRDAG, den 1 december, firade den bekanta, af änkedrottning Josefina upprättade stiftelsen "Oscar I:s minne"

30-ÅRSJUBILEUM Å STIFTELSEN KONUNG OSCAR I:S MINNE. 1. KABINETTSKAMMARHERRE CEDERSTRÖM HÅLSAR KONUNGEN VÄLKOMMEN. 2. DEN VID JUBILEET AFTÄCKTA BYSTEN AF ÄNKEDROTTNING JOSEFINA. A BLOMBERG FOTO.

M. ZADIG'S ESSENZA VERA VIOLETTA — FINFIN — DISKRET —
VARAKTIG NÄSDUKSPARFYM

sitt 30-årsjubileum, hvarvid dagen till ära aftäcktes en byst af den varmhjärtade stiftarinnan.

Änkedrottning Josefina afsåg med denna stiftelse att åt äldre, mindre bemedlade fruntimmer af ståndspersonklassen bereda ett godt och fridfullt hem. Furstinnan lade själf grundstenen den 1 december 1873, och efter två års oafbrutet arbete stod byggnaden färdig. Den 1 december 1875 invigdes stiftelsen, och några månader därefter, eller närmare sagdt den 1 april 1876, inflyttade de första pensionärerna. Den tillfredsställelse, som änkedrottningen då erfor att ha ledt sitt verk till fullbordan, betecknas bäst med de ord, som hon vid detta tillfälle yttrade: "Hvilken ljuflig dag för mig!" I dessa ord af en furstinna, som städse sökte lindra andras nöd, låg något annat och något mer än blotta känslan af att ha gjort en god gärning; där fanns medvetandet att ha grundat ett verk af varaktig betydelse för dem, som hon en dag icke längre personligen kunde hjälpa.

Den högtidliga aftäckningsakten ägde rum i närvaro af konungen, kronprinsen, hertiginnan af Skåne, hertigparet af Västergötland, prinsarne Eugen, Vilhelm och Bernadotte med uppvaktning m. fl.

Vid aftäckningen yttrade konungen: "Då min ädla moder stiftade detta hem för ålderstigna, har hon gifvit det namnet Oscar I:s minne för att hugfästa sin älskade makes minne. Nu har tiden kommit för att resa henne en minnesvård vid det hem, hon med så lifligt intresse omfattade. Må därför hennes bild träda fram!" Efter aftäckningen sjöngs en hymn och stiftelsens ordförande nedlade en krans framför värden.

LITTERATUR.

GUSTAF AF GEIJERSTAM, som med sin år 1904 utgifna berättelse "Karin Brandts dröm" åt sig inmutade ett nytt konstnärligt område: herrgårdsromanen från gamla tider — inom hvilket äfven den i Idun nu pågående följetongen "Maggie" hör hemma — fortsätter på den med så mycken framgång inslagna vägen med sin i dagarne utkomna julbok "Bröderna Mörk", Alb. Bonniers förlag. Denna på samma gång innerliga och starka skildring af den ljuse och den mörke brodern, som lifvets bitterhet och småsinthet så hårdhänt åtskilja, är gifven med författarens hela själfulla och prunklöst äkta konst och kommer med visshet att bli en af årets populäraste litterära gåfvor.

Henning Bergers berättelsesamling "Drömmen om Helvetet" från samma förlag bär ett nytt glänsande vittnesbörd om författarens sällsynta kraft att i några få skarpa drag inrymma det jaktande tidslifvets hela sinnesberusning och ve, storstadens och gatans "nya romantik". Men den vittnar också om ett vidgande af författarens analysmetod; den ljusstarka, ögonblicksfångande kameran får emellanåt hvila för sänklodet, pejlande aningens och drömmens djup. Och det är kanske just i sådana moment, som författaren når allra vidast, griper och fasthåller läsaren med den mest suggestiva makt. Detta pekar hän på nya möjligheter, nya fruktbringande utvecklingslinjer för diktarens framtida alstring, som ej kunna annat än glädja alla vänner af hans redan nu betydande och utprägladt personliga konst.

E. Walter Hülphers berättelse "Pan" (Ljus förlag) skildrar i en stil, som gnistrar af våldsamt energi, en modern uppfinnare, en man, som helt går upp i sitt arbetes fixa idé, men som därvid råkar i konflikt med den kalle och beräknande exploitören ända därhän, att han slutligen drifves att taga hans lif.

"Har du rätt att utsläcka lif?"
"Ja, till själf försvar, om det vill utsläcka mitt, och han ville strypa mitt arbete!"

I denna tes tillspetsas bokens tendens, som synes minst sagt omtvittlig.

"Pan" är emellertid både verkningsfull och läsvärd om än mindre genom konstnärligt sofrad utformning än genom sin suggestiva snabbmodellering. Författaren har tydligen stora möjligheter, men skulle engång hellre taga två år på sig till en bok än ett år till två.

En bok, hvars succés bör kunna betraktas som gifven, är **Mari Mihis** minnen från nittioalets Uppsala: "Studentens lyckliga dar" (Alb. Bonniers förlag). Författarens friskt studentikosa penna är som klippt och skuren för uppgiften, och den hvita studentmössflocken, som mot en vårblå himmel sväfvar fram öfver det

FÖRFATTARINNAN CHRISTINA NILSSON.

trefliga omslaget, skall säkerligen finna öppna dörrar i otaliga hem rundt om i vårt land.

Ett visst uppseende väckte för omkring ett år sedan notisen om en tjänstflicka, en fattig torpadotter utan annan litterär bildning, än den folkskolans kunnat gifva, hvilken debuterade som författarinna. Hennes namn var **Christina Nilsson** — det ligger ju ett godt omen redan i dess ryktbara stafvelser! — och det var "Från Skånebygden", hon med sin personligt intima kännedom om landbefolkningens lif och lifssyn gaf en serie beaktansvärda bilder. Nu har hennes bok nr 2 kommit ut på ett stort ledande hufvudsstadförlag — **Albert Bonnier** — en liten roman, benämnd "Två kvinnor". Det är fortfarande skänkt landtlif, som skildras; stilen är enkel, men vårdad, och känsla och hjärta adla flere af den lilla volymens sidor. Något betydande eller starkt personligt har den knappast att ge, men som den naturdiktning den är, synes den ju dock rätt märklig. Vi meddela här ett porträtt af författarinna och några upplysningar om hennes mindre vanliga lefnadsbana, dem hon på vår framställning haft vänligheten själf tillstålla oss.

"Yngst af tio syskon" — skriver fröken Nilsson — "är jag född den 10 febr. 1876 i ett torp, lydande under Ansbyholms säteri. Moderlös vid åtta års ålder har jag, sedan jag blef konfirmerad, dels tjänat, dels försörjt min nu 83-årig fader genom att gå på utearbete vid herrgården eller som hjälpflicka hos kringboende herrskap. Jag har alltid haft hög för litterärt arbete och skref några småberättelser samt en längre, när jag var tjugo år. Ett par af dessa blefvo tryckta i ortstidningen. Men det är först sedan ett par år, som jag, dels genom Iduns vänliga uppmuntran och dels genom fröken Anna von Seths å Lyby ovärderliga hjälp, har haft utsikt att helt kunna få ägna mig åt det litterära arbetet."

En egenartad och kraftig skaldedebut, som helt visst kommer att sätta märke — en ny, kärft klingande sträng på den svenska lyran beteckna **Ludvig Nordströms** "ting på fria vers": *Kains land* (C. E. Fritzes förlag). Idun har nyligen varit i tillfälle att för sina läsare presentera den unge diktarens bild och prof på hans konst, hvars ämneskrets är det norrländska kust- och fiskarlivvet, som han ger med själfupplevelsens skarpa och med en flykt af stormsus och böljesång som är oemotståndligt medrivande. Här har vår unga norrländska diktning sitt andra betydande namn: epikern **Olof Högberg** — lyrikern **Ludvig Nordström**!

Från samma förlag föreligger ännu ett märkligt poetiskt verk: "Svipdags saga", på fornordiskt versmått berättad för ungdomen af **Anna Maria Roos**. Diktcykelns ämne — sagan om "Sveriges förste konung" — är hämtadt ur **Viktor Rydbergs** "Undersökningar i germanisk mytologi", och den store skalden har själf en gång gifvit fröken Roos poetiska framställning af det mäktiga sagomotivet det vitsordet, att den är fin och vacker till idéen, sällspordt musikalisk i tonmålningen. En präktigare och värdefullare poetisk julgåfva till de unga kunna våra föräldrar icke önska sig, och man delar gärna författarinnaens förhoppning, att "Svipdags saga" i någon mån skall kunna bidraga till att

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALF, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREAU X, endast att snöra . . . 18. —
BLANKLÅDER, d:o . . . 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas ordern. Ombyte medgifves gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

öppna den svenska ungdomens ögon för hvilka skatter af rik och kraftfull poesi Eddan innehåller.

Oscar Stjerne har redan sedan länge skapat sig ett godt skaldenam genom sina inom pressen och tillfälliga publikationer strödda melodifagra och känslövarma dikter. Då han nu beslutit sig för att samla dem och i en innehållsrik liten volym, "Sol och Snö", utgifva dem på Ljus' förlag, skall detta helt visst glädja alla vänner af hans sångmö. En högstämmdare och formskönare lofsång till moderskapet än dikten "Maria" finnes icke på svenskt tungomål, och en enda sådan pärla är nog för att gifva äkthetens skimmer åt ett skaldenam.

Wilhelm Ekelunds "Dithyramber i aftonglans" (Ljus förlag) bära tyvärr, som titeln kunde låta förmärka, inga nya, friska klanger till författarens entonigt trista och formlösa sång — eller rättare kvidan. Men kanske ger epilogen dock en stråle framtidshopp:

O flod, ur dessa ödemarker,
o flod, ur denna tystnadens förfäran,
där tunga hjärtelagen susa
i mörkret af din ensamhet,
o flod, skall du i morgon vakna
i glada dalar fulla utaf röster,
med lätta böljor skall du smeka
dig intill stranden af det ljusa
mänskolifvet.

Ett par ungdomligt omogna vershäften ha utsändts af hrr **Ivar Conradson** och **Lage Staël von Holstein** (Wahlström och Widstrands förlag). Den förres "Skyarne" röja dock ställvis en viss liflig täckhet, något af snälla små sommarlamm på himmelens blå äng. Förf. kunde dock godt ha gifvit sig till tåls, till dess den andliga molnkondensationen i hans själ tagit något manligare och imponantare former. Hr Staël von Holsteins "Morgonjubel" torde däremot redan ha sett sin dithyrambiska aftonglans.

Slutligen vilja vi påpeka tvänne poetiska öfersättningar, hvar i sin art förtjänstfull: **Karl Erik Forsslunds** "Goethe-dikter" och **Göran Björkmans** "Italiensk lyrik".

Ett arbete af det största nationellt-kulturhistoriska värde och intresse är det på aktiebol. Hiertas förlag med ett första häfte begynta "Svenska folkdräkter" af **P. G. Wistrand**, som i sin fortsättning kommer att innehålla utförliga och ypperligt illustrerade beskrifningar af typiska dräkter från olika landskap. Början är nu gjord med de skänkska Ingelstadsdräkterna, och som den framstående kännare af våra allmogedräkter och deras folkliga betydelse han är, har förf. löst sin vackra nationella uppgift på ett synnerligen fängslade och lärorikt sätt. Man formligen längtar efter fortsättningen — tyvärr saknas dock hvarje uppgift, inom hvilken tid de återstående 9 häftena skola utkomma.

Ett intressant memoarverk har utgifvits af Carl XV:s förre lifmedikus generaldirektör **Edvard Edholm**, hvilken ur bref och egenhändiga samtida dagboksanteckningar samlat en serie minnen "Från Carl XV:s dagar" (Hugo Gebers förlag). De gifva många fängslade interiörer och karaktäristiska personhistoriska drag från den folkäre monarkens och drottning Lovisas hofkrets på Stockholms slott, Ulriksdal, Bäckaskog, i Norge och utlandet, och en stor och intresserad läsekrets skall säkerligen bli författaren tacksam att han öfvervunnit sin benägenhet att låta sin rika minnesskatt "stanna inom en trängre krets eller alldeles öfverlämnas åt glömskan."

Samma förlag har börjat en serie korta monografier öfver "De största märkesmännen", af hvilken föreliggande de tvänne första: "Olavus Petri" af **Henrik Schück** och "Sokrates" af **C. J. Dahlbäck**. Företagets betydelse särskildt för alla ungdoms- och folkbibliotek ligger i öppen dag.

Lektor **Johan Bergman**, lika gedigen vetenskaplig kännare af den klassiska guldåldern som förträfflig populariserande stilist, har under rubriken "Antiken" samlat en knippa essayer för dem, "som ej alldeles förgätit konsten att drömma och minnas." Det skall nog visa sig, att dessa, till och med i denna den jäktande prosans tidsålder, ej äro så få, och att författaren skall få ett tacksamt och talrikt följande "genom Hades

Drick Salus Cacao morgon och afton! Stärker utan att hetsa. 100 gram 35 öre plomberad påse. HULTMANS FABRIKER, MALMÖ.

Alkohol fria bords- och läskedrycken

Pomril

bör ej saknas i något hem.
Levereras från Aktiebolaget Pomril, Stockholm

Rikst. 102 85. Allm. 76 86.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmanns Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 9—15 DEC. 1906.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; å la daube på gris med skarpås; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Soupe à la reine; gösfilet med fransysk sås och potatis; lammkotletter å la Maintenon med ryska ärtor; biscuittårta I.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; fiskstufning i snäckor (rester från söndag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Biffpaj; soppa på aprikoser.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bönpuré med stekt bröd; stufvade åborrar med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Frikassé på kalf med potatis; mandelpudding II.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; falsk sköldpadda (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; syltomelette.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; gratin på sill; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kåldolmar; äggmjölk med skum.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med skinksås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; fläskkotletter med pressad potatis.

RECEPT:

Å la daube på gris (f. 6 pers.). 1½ kg. spädgris, 6 hg. kalflägg, 2 lit. vatten, 1½ msk. salt, 8 hvitpepparkorn, 1 lagerblad.

Till geléet: 1 lit. af spadet, 2 blad gelatin, 2 msk. hett vatten, 2 äggvitor.

Till garnering: 1 hårdkokt ägg, 1 rödbeta, persilja.
Beredning: Spädgrisen tvättas väl med en duk, doppad i kallt vatten, och kalfläggen skällas i hett vatten. De påsättas i kokande vatten, skummas, när spadet kokar upp, och kryddorna iläggas. Köttet får sedan sakta koka, tills det är mört. Spädgrisen tages upp och skäres i vackra bitar. Kalfläggen får under tiden koka i buljongen, som sedan silas upp, och återigen påsättes. När buljongen är het, tillsätts det spolade och i det heta vattnet upplösta gelatinet, hvarefter buljongen under vispning får ett godt uppkok. Den silas genom en i hett vatten urvriden servett eller silduk. Det klara geléet hälls på botten af en vattensköld å la daube-form och ställs att stelna. Geléet på botten af formen garneras med hårdkokta ägg, rödbeter och persilja. De vackraste bitarna läggas i botten och på sidorna, formen fylls med det öfriga köttet och resten af geléet hälls försiktigt öfver. Å la dauben utställs på kallt ställe att stelna.

Soupe à la reine (f. 6 pers.). 1 höna, 1 kg. kalflägg, 3½ lit. vatten, ½ msk. salt, 1 morot, 1 palsternacka, 1 liten purjolök, 3 hvitpepparkorn, 3 äggulor.

Beredning: Hönan plockas, svedes, urtages, sköljes och lägges i friskt vatten omkr. 12 tim., tages därefter upp, torkas väl och lägges i det kalla vattnet tillika med den tvättade kalfläggen och saltet samt sättes på elden att koka. Då soppan kokat upp skummas den väl, och de ansade rot-sakerna jämte hvitpepparkornen iläggas, hvarefter soppan får koka, tills köttet är mört (3 å 4 tim.). Köttet skäres i små bitar, benen krossas och kokas något längre i soppan, som därefter silas, skummas och afsmakas. Äggulorna vispas upp i soppskålen, soppan tillslås under kraftig vispning och det sönderskurna köttet iläggas. Serveras med rostadt eller stekt bröd.

Biscuittårta I (f. 6 pers.). 320 gr. sotmandel, 320 gr. strösocker, 7 äggvitor.

Till garnering: Syltade apelsinskal, frukt och gelé.
Till pannan: 1 msk. smör, 2 msk. stöta skorpor.

Beredning: Mandeln skällas, torkas väl, drifves genom mandelkvarn och blandas med sockret. Äggvitorna vispas till hårdt skum och vispningen fortsättes ¼ tim. Äggwhiteskummet blandas försiktigt med mandeln och sockret, hvarefter massan fylls i en smord och brödbeströdd tackjärnsspanna och gräddas i svag ugnsvärme omkring 1 tim. Tårten stjälpas upp, när den afsvolnat och garneras, när den är kall, med frukt och gelé.

Jul-öl brygger hvar och en själf i år med *Lagermans Bryg-galette* (läses: bryggja läut). Ea burk å 60 öre gifver 20 liter verkligt godt öl. Vid jubaket skall Ni använda *Lagermans bakpulver »Tomten»*, och kan Ni då vara fullt säkra på att det blir vällyckadt. Goda bakrecepter medfölja.

En härlig kaffe-tårta fås af det färdigblandade tärtpulvret *Lagermans Bakalette* (läses: baka lätt).

Biffpaj (f. 6 pers.). 1 kg. benfritt innanlår eller fransyska, 2 tsk. salt, ½ tsk. hvitpeppar, 2 msk. smör (40 gr.), ½ portug. lök, 1 lit. potatis, ½ dcl. franskt vin, 3 dcl. svag buljong (kot på senor och hinnor).

Pajdeg: 1 hg. kokt kall riven potatis, 1 hg. smör, 1 hg. hvetemjöl.
Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, skäres i omkr. 2 cm. tjocka skivfor, hvilka bultas på båda sidor och beströms med peppar och salt. En stekpanna sättes på elden att bli het. Smöret brynes och biffarna iläggas och brynas hastigt på båda sidor samt på steka ½ min. på hvarje sida. De uppläggas; pannan vispas ur med kokande buljong och säsen tillvaratages. Löken skalas, skäres i skivfor och brynes. Potatisen skalas och skäres i skivfor. En pajform smörjes med smör, däri lägges ett hvarf med potatis därpå ett hvarf biffar och litet lök, så lägges allt hvarfv. Översta hvarfvet bör vara biffar. Biffsåsen och vinet hälls öfver. Till pajdegen blandas alla ingredienserna på bakbordet och degen utkafas till ½ cm. tjocklek. Ett lock till formen utskäres, formens kant penslas med vatten och deglocket fasttrycks. Med en gaffel göres 4 å 6 hål i degen, så att vid stekningen bildade gaser må kunna bortgå. Pajen garneras med fasoner af degen, hvilka fästas med äggvita. Den öfverpenslas med vatten och gräddas i god ugnsvärme omkr. 1 tim.

Bönpuré (f. 6 pers.). 5 hg. bruna bönor, 1½ lit. vatten, 2 lit. fläskspad, 50 gr. smör, 25 gr. hvetemjöl, ¼ tsk. hvitpeppar, 1 tsk. soja, 1 msk. ättika, 1 msk. socker eller sirap.

Beredning: Bönorna sköljas väl och läggas i blöt i ½ lit. vatten dagen innan de skola kokas. De påsättas i samma vatten och få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfråsas, purén och det heta fläskspadet tillsätts, litet i sänder, hvarefter soppan får koka i 10 min. Den afsmakas

med kryddorna och om så önskas med ättika och socker. Serveras med croûtons eller fläskkorf.

Mandelpudding II (f. 6 pers.). 6 ägg, 5 dcl. tunn grädde, 3 msk. socker, 100 gr. sotmandel, 6 bittermandlar, rifa skalet af ½ citron, 1 msk. potatismjöl.

Till formen: 2 kkp. strösocker, 2 msk. kokande vatten.

Beredning: Sockret brynes i en tackjärnsspanna, spädes med det kokande vattnet, och därmed beklädes en vacker bleckform. Äggulorna röras med sockret ¼ tim., grädden kokas upp och tillsättes under stark vispning, hvarefter krämen får sjuda och tjockna. Kastrullen afliftes och vispningen fortsättes, tills krämen kallnat. Då tillsätts den skullade och rifa mandeln, citronskalet och potatismjölet. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hälls i den beklädda formen och gräddas i vattenbad i ugn omkr. ¾ tim. Puddingen uppstjälpas, när mesta hetten afgått.

Syltomelette (f. 6 pers.). 4 dcl. oskummad mjölk, 30 gr. smör, 1 msk. socker, 50 gr. hvetemjöl, 3 ägg.

Till pannan: ½ msk. smör (10 gr.).
Till fyllning: 2 kpp. äppelmos eller sylt.

Beredning: Mjöl, smör och socker få koka upp, mjölet vispas varsamt under full kokning, och massan får koka, tills den släpper pannan, då den hälls upp. Då mästa hetten afgått iröres äggulorna, en i sänder; sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hälls i väl smord omelettepanna och gräddas i varm ugn, tills den har stannat och fått en vacker gulbrun färg. Den uppstjälpes och fylls med äppelmos eller sylt.

Kåldolmar (f. 6 pers.). 1 litet kålhufud (1 kg.), 1 liten kkp. risgryn (1 hg.), 8 dcl. mjölk, 3 hg. benfritt oxkött, 1 hg. benfritt kalkkött, 1 hg. späckfläsk, 1 ägg, 1 msk. salt, ½ tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 6 dcl. kokande vatten, ½ tsk. Liebig's köttextrakt, ½ tsk. salt.

Beredning: Kålhufudet sköljes och förvälles i kokande, saltadt vatten. Bladen lossas försiktigt från stolen och den tjockaste delen af hufvudnerven bortskäres. Risgrynen sköljas och skällas i kokande vatten. Mjölk och skinka kokas upp, grynen iläggas och få under röring koka, tills de äro mjuka, då de upphållas att kalla. Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, späcket skrapas, och båda delarna skäras i tärningar och drifvas 3 ggr genom köttkvarn. Köttfärsen, det uppvispade ägget och kryddorna blandas väl med grynen. (År färsen för hård, spädes den med litet mjölk). En msk. af färsen lägges på

Champagne

Eugène Barbier,
Reims.

Hvarje kålblad, som därefter hoprullas och omknytes med bomullsgarn, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en stekgryta, dolmarna iläggas och brynas vackert, spädas med det kokande vattnet, tillsatt med köttextrakt och saltet, och få sakta steka med tätt slutet lock omkr. 2 tim. De spädas emellanåt och skakas om då och då, så att de ej fastna vid botten. De upptagas, garnet klippes bort och dolmarna uppläggas på karott. Såsen spädes med grädden, får ett uppkok och hälls öfver.

Ägg med skinksås (f. 6 pers.). 6 ägg, vatten.
Till fyllning: 1 msk. smör (20 gr.), 1½ msk. mjöl, 4 dcl. tunn grädde, salt, hvitpeppar, 1 msk. skiradt smör (20 gr.).

Skinksås: 1 hg. mager, rökt skinka, 1½ msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl, 2 dcl. buljong, 4 dcl. mjölk, 1 äggula.

Beredning: Äggen hårdkokas i 10 min. och afkylas i kallt vatten. De skalas och skäras itu på längden och gulan lossas försiktigt samt skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfråsas, den tunna grädden påspådes litet i sänder och säsen får koka i 10 min., hvarefter den skurna äggulan iblandas försiktigt och säsen afsmakas med peppar och salt. Ägg-halvorna fyllas med säsen och öfverhållas med litet skiradt smör.

Skinkan skäres i fina tärningar och fräses i smöret, därefter iröres mjölet, och buljongen samt mjölken tillsätts litet i sänder. Såsen får sedan koka 10 min., hvarefter äggulan nedröres, och säsen får sjuda. Äggen läggas i en tackjärnsspanna och insätts i ugnen att bli genomheta, då de uppläggas på varmt serveringsfat och skinksåsen hälls öfver. Anrättningen garneras med persilja och serveras till smörgåsbordet..

Nyttiga Julklappar för barnen.

STOR

JULEXPOSITION

af

Barnkläder

M. BENDIX,

16 Regeringsgatan. 5 Sturegatan. 90 Drottninggatan.

VIKTOR ANDRÉN. FR. G. KLEMMING FOTO.

VIKTOR ANDRÉN 50 ÅR.

NU FYLLER också Vicke Andréén de 50! Det gör man, när man får lefva. Men på honom kan man åtminstone inte se, att han är så urgammal — man skulle inte heller tro det, om man inte räknade efter och fann att det verkligen är bra många år sedan både han och man själf voro riktigt odisputabelt unga och att så många af de andra, som voro lika unga på den tiden, längesedan gått bort och inte komma igen.

Det var i gamla akademien vid Rödbodtorget, Vicke först blef populär. I "principen", där man trängdes i "gåsbyren" under eftermiddagslektionerna, men om förmiddagarna var sin egen herre, tecknade efter klotsar och gipsrelieffer i frihet och fäktade på spatserkäpp och sjöng Faust, de som voro vid röst. Vicke var visst alltid vid röst, Mefisto var hans favoritparti och Willman hans ideal.

Han var en målarjanne från Uddevalla, som skulle bli artist förstas, han som vi andra. Han var en smärt och grann pojke med små mustascher och en lock ner i pannan. Förutom sjunga kunde han många andra konster, han kunde exekvera Björneborgsmarschen på ett alldeles särskildt sätt och han hade också sin högst egna metod att skriva sitt namn på väggen med krita. Detta allt är frimurarhemligheter, som ej få avslöjas för utomstående...

Det kan inte hjälpas att det fallit mycken snö sedan de dagarna. Principen med gåsbyren, "stora Venus" — af gips förstas — och trion Palm—Köhler—Cardon hör länge sen till svenska historien, det gamla akademihuset med sin öppna trefliga gårdsplan med syrenbusken i dess midt, Boklunds fönster i fonden och Scholandens i flygeln, den lilla järngrinden utåt Fredsgatan, Siwertz och Magnusson och modellen Bastholm och spannmålsbärrar Boström, som uppträdde såsom Tor och Herkules på studier och prisämnen — allt är borta och ersatt med annat och andra.

Man var spränglärd i principerna — antagligen, eftersom man steg i graderna och blef akademi elev med diplom och sammetsmössa. Man höll till i målarskolan ofvanpå Konstföreningen, som var ofvanpå Blancs kafé, men där uppe träffades inte Vicke, ty på den tiden var han "Iergök" och stod under teckningslektionerna vid kavaletten och modellerade modellen. Någon framtid som målare var det knappt någon som hoppades på för Vickers räkning. Han ansågs vara en smula färgblind. Mycket förvånade skulle vi ha blifvit, om en framsynt man hade sagt oss, att han skulle komma att måla plafonden i den opera, som skulle ersätta det gamla gustavianska musiktemplet, där vi ibland hyrde femte radens hela ena sida och från detta himmelrike hörde Faust, Carmen, Aida och andra härligheter.

I skulpturen kom Vicke så långt, så att han täflade om kungliga medaljen 1881. Prisämnet var Loke täljande mistelten. Den Loke, som växte fram ur lerklumpen på ateliern vid Mästersamuelsgatan, hade Mefistofelesdraget utpräglat i hållning och i den lurande blicken åt sidan. De segrande i täflingen blefvo den gängen Teodor Lundberg och Ernst Ljungh, som sedan blef silhuettklippare — de fingo båda kungliga medaljen, Vicke fick ingenting och uppgaf skulpturen.

Han var redan då en skicklig och eftersökt illustratör. Han efterträdde Carl Larsson som tecknare i tidningen Kasper — på måndags-eftermiddagen var det inte värdt att komma och knacka på hans dörr, ty då tecknades gubbarna till veckans nummer — men han hade dessutom göra hvarje dag med att teckna till Ny illustrerad tidning och till kalendrars och böcker. Redaktörer och förläggare voro lika efterhängsna mot honom som förut mot Calle Larsson, och de hade den obehagliga åsikt att teckningarna borde vara färdiga på bestämd dag — en åsikt, som det påstås att Vicke inte alltid delade. Emellertid gick det undan med tecknandet, och Vicke var den ende af akademipojkarna, som förtjänade pengar på sin konst.

I högre grad än någon af de andra var Vicke på den tiden en sammanhållande kraft inom kamratkretsen, och ateliern uppe på vinden Mästersamuelsgatan 41 A var snart sagdt en samlingsplats för hela "kårandan". Värden bjöd på prima gästfrihet och hade stora skålformiga punschglas. Där sjöngs kvartetter och där sjöngs Bellman till luta, och stora kisse, som satt på ritbordet i djupsinniga tankar, triffes lika utmärkt som vi andra, som sutto i länstolen eller på kofferten eller hur man ville.

Ett stycke af ateliern med artisten vid sitt arbete ses på Ivar Nybergs lilla tafla "En tecknare," som köptes af Nationalmuseum 1885.

Kamraterna reste utrikes, till Paris och Rom, "till de sällare jaktmarkerna", som det hette. De kommo hem igen och foro igen. Några blefvo storheter, andra inte. Vicke stannade hemma, bunden af sina illustratörplikter, alltid fanns han i Stockholm, äfven om sommaren. Han var en af de få, som ej kommo "ut," inte ens på den kortaste tripp.

Emellertid började åren rulla.

Långt ute på Åsögatan på söder låg en liten kåk i en trädgård. Carl Larsson hade upptäckt stället och bott där något år. Nu residerade där trion Andréén-Herman Feychting-John Johnson. Det var helt säkert ett originellt hushåll, som de tre glada gossarne bildade. Johnson lämnade i den lilla boken "De tre" en del interiörer ur lifvet på "chateau't," men inte kan man säga att han uttömde ämnet. Man kan inte annat än skratta, när man tänker på trion: Johnson iklädd sin gamla nattrock, som de andra klippt så att den blifvit en frack, den trinda Feychting i sin skintröja, idkande jordbruk, Vicke i gemytligt samspråk med poliskonstapeln, som kom för att spana efter om det verkligen förhöll sig så att där uppfostrades en liten gris på platsen. Grisen i fråga åts sedan upp af "juntan" på en julfest på chateau't — den kom helstekt per spårvagn från källaren Vega.

Af de tre inbyggarna på chateau't äro de två längesedan döda, och af den intimaste vänkretsen äro de flesta borta, Axel Malmgren är död, likaså Johan Åkerlund — Vickers närmaste vän från akademitiden — och Karl Åkerlund, amatörskulptör på lediga stunder, eljes förvaltare vid gasverket och en praktpojke liksom brodern Johan.

Tiden gick och lifvet bjöd ej på uteslutande solskensdagar.

Uppe i Riddargatsbacken träffades Vicke nu — när han träffades — i en treflig atelier, där det fanns divaner och böcker, gitarr och annan musik — bland annat ett originellt slags speleverk på en dörr, men äfven detta tillhör frimurarehemligheterna. Där fanns också något, som man ej varit van att se hos Vicke förr, nämligen färgskisser och stora studier till dekorativa målningar med flygande genier, gudinnor och putti.

Värden på stället hade slagit sig på färgernas konst. Som lärospån hade han målat ett och annat uppåt väggarna i ett par tre kaféer i Stockholm — mer och mindre lyckadt och mer och mindre gediget. Mest sig själf var han i friserna på du Nord, där hans skicklighet och träffsäkerhet som tecknare af stockholmska typer kom till sin rätt och där man finner många figurer med både karaktär och humor, om man bara tittar efter. Så följde nya operakaféets dekorerings och därefter den stora plafonden i operasalongen.

Numera var Vicke ej längre den stillasittande stockholmare. Han har träffats i Rom och på Sicilien, han har nästan varit på väg till Egypten, han har druckit Rhenvin, påstås det, i små

"GLORY" koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.

tyska städer af de ofördärfvade och måleriska, och han har till och med gjort en fransysk visit i Paris. Att inte skvallra om att han jagat vilda djur i norrländska urskogar.

Som djurvän hoppas jag att hans björnar däruppe kommit undan lika ledigt som han själf, då han jagats af jultidningsredaktörer i Stockholm. Ty det påstås att detta slag af jägare ej alltid äro så synnerligen belåtna med hans medarbetarskap — förstå mig nu rätt, jag menar med de bidrag de *inte* få. Det fins konstnärer, som äro frihetsälskande och som anse att "man är väl ingen dräng heller".

*

Jag har i det ofvansstående talat mera om den miljö, man träffat Vicke i, än om honom själf. Med full afsikt — jag vet att föremålet gillar den metoden. Liksom Karlfeldt bland våra skalder representerar Vicke bland konstnärerna de personligen tillbakadragna. Gör man ett arbete, så må det tala för sig, men upphofsmannen har rätt att få vara i fred — det är dessa i vår reklamlystna tid sällsynta exemplars resonnemang. Det är typiskt för Vicke att han aldrig sjungit Bellman annat än i slutna kretsar, fast hela världen vet att han är en af våra allra yppersta Bellmansångare. En annan skulle ha gjort sig en liten förmögenhet på den talangen.

Med ett ord, han har sitt huvud för sig, och liksom Drachmann bär han sin hatt som han behagar, men han talar inte ens om *det* offentligen, så att folk skall veta det. Han skulle be mig tåga, om han visste att jag sitter och skriver detta. Hvad han varit och är som konstnär, det kapitlet skall jag inte gå in på — hvad han varit som kamrat hoppas jag kan anas af de små glimtar ur ungdomslifvet inom konstnärskretsarna, som jag sökt framkalla.

Som konstnär har han allt mera isolerat sig, han liksom mer än en af de andra — föga underligt, så röriga som våra konstnärsförhållanden blifvit nu under den så kallade guldåldern, då konstnärerna gå ur vägen för hvarandra och knappt kunna nicka åt hvarandra, när de ej höra till samma klick. Undra på att de själfständigt anlagda dragit sig in i sitt skal och blifvit "vildar," hålla sig utanför partierna och till och med undvika att *tala* om konstpolitik och dithörande, som man bara blir arg öfver.

Vickes glada lynne har hållit honom vid vigör och gifvit honom evig ungdom — hittills. Och det är ingen anledning att tro att han skall bli äldre med åren. Man stämmer sina strängar och sjunger om lifvets vår och har den ålder, man vill och kan bestå sig.

Vicke Andréns många vänner önska honom enstämmigt god fortsättning, och hans gamla kamrater ge honom ett handslag till tack för gångna dagar.

GEORG NORDENSVAN.

FÖRENKLAD PIANOSKOLA. FÖR IDUN AF AUGUST STRINDBERG.

NÄR MAN mottager första undervisningen i musik, får man ju lära sig tonarterna med betydelsen af kors (#) och be (b). Läraren säger: utan förtecken äro C-dur och A-moll. Nu skall man spela skalorna utan förtecken. Skalan är ju alla tonerna, som höra till tonarten, utan förtecken. C-durskalan går sin gilla gång på de hvita tangenterna. Så kommer A-moll, utan förtecken: A, H, C, D, E... men så synes ett # för F. Det var konstigt, ty # för F är G-dur och E-moll, utom att alla fem (eller sex eller sju) korstonarterna ha # för F. Men A-mollskalan går vidare, och

så står ett # för G också. Ny tonart alltså återigen. Men skalan var ju en uppräknings alla tonerna i A-moll, som var utan förteckning. Om lärjungen frågar orsaken, får han icke veta den, utan upplyses, att det skall vara # för F och G. Efter att ha skalat upp till två-strukna A, skall han krångla sig ner igen, men när han nu tar Fiss och Giss i stället för F och G, så får han på fingrarna. Invänder han nu, att det skulle ju vara # för F och G, så svaras: men icke i nergående skalan. Ber han få veta orsaken, så kan ingen lärare svara på det. Och lärjungen tycker inom sig, att det var nonsens, då A-moll uppgafs sakna förtecken, men likafullt hade två # på sin väg uppåt, hvilka dock slängdes på nedgåendet. Om man nu reflekterar öfver denna anomali eller inkonsekvens, så finner man, att ett hvilande A-mollackord existerar, men A-moll som tonart icke, ty så fort ackordet rör på sig (modulerar), så är man inne i D-moll och E-moll o. s. v. Om det nu inte finns några tonarter, så är förtecknet betydelselöst och kan falla bort. Emot detta har man invändt, att tonarterna hafva hvar sin särskilda färg, som icke är beroende af tonhöjden, och att en tonsats måste sluta i samma tonart som den börjat. Hvad tonarternas färg beträffar, så är den för länge sedan uppdagad vara en villa. Mozart skref sålunda ett Concertante för viol och altviol i Ess-dur, men vid utförandet lät han stämman upp en half ton för att få mera klang i instrumenten. Det var således likgiltigt. Lika litet ha Mozarts operor lidit af den nya orkester-normal-tonen, då stäm-gaffelns A klingar en half ton lägre, så att Don Juans "Du bör ej fruktan bära" numera sjunges i den "öfverjordiskt högtidliga" Ass-dur, under det den på Mozarts tid sjöngs i den "täcka, ystra, af lefnadsglädje sprittande A-dur". (A. Mankell.) Att en tonsats måste sluta i samma tonart, som den börjat, är gammalt pedanteri, ty örat minnes icke tonarten från styckets början, då utvecklingar i alla tonarter ägt rum på den långa vägen. Lika full af pedanteri synes harmoniläran vara, som talar om tillåtna och otillåtna tonsteg och ackorder, under det örat fördrager allt, som har en öfvergång, och har hittills fördragit det. Erinrom blott Mendelssohns Lied (ohne Worte) 24, hvilken, utförd molto allegro vivace, är superb, under det densamma, föredragen lento, verkligen närmar sig det otillåtna, så att nybörjaren tror det vara tryckfel, när han skall "ta ut" den.

Emellertid och då erfarenheten visat, att förteckningen i verkligheten icke binder tonsatsen vid en bestämd tonart, kunde man ju försöka att lossa på banden, såsom fallet är med våra dagars poesi, hvilken befriat sig från den pedantiska rytmen, då lyrikens skiftande stämningar skulle hittills bindas i en och samma rytm, så att canzonerna urartade till kuplett eller slagdänga. Musikens notskrift har under tidernas lopp blifvit förkonstlad och ger icke exakt uttryck åt tonen, förutom det att klaver, förtecken, återställningstecken, dubbelkors och dubbelbe, dubbla återställningstecken, återställningstecken med kors eller be, punktering och bågar förvirra exekutören, då ju ögat vill se hvad örat hör, så att en klar tonsats äfven ter sig klar för ögat. De fem notlinierna äro nog så målande, och vid första lektionen i tonträffning såg eleven, hur tonen steg, då den klef upp på linjernas steg, och hur den föll med nedstigandet. Att lägga in flere linjer vore ett sätt, så att halftonen tecknades på fina mellanlinjer, men då det finns ett enklare sätt, så må man ju börja med det genast.

Som exempel skola vi ta ur högen "Lacrimosa" ur Mozarts Requiem.

Larghetto. N° 7. Lacrimosa.

Strax i början synes förtecknet b angifva F-dur eller D-moll. Men första tonen i diskanten är genast höjd med ett # för C, hvilket Ciss vid taktens slut återställes till C. Detta krångel fortfar i skriften, under det tonsatsen är präglad af ovanlig enkelhet och skönhet. Nu hade jag först tagit bort förtecknet och betecknat en tons höjning genom att trycka den i rödt och dess sänkning med tryck i grön färg, hvilket är optiskt riktigt, då rödt har det större svängningstalet och rödt i färgsymboliken lyfter, men grönt sänker. Denna distinktion är ju matematiskt riktig, då förhöjdt F till exempel icke är exakt samma ton som sänkt G. Men då på pianot ingen skillnad göres, och då detta förenklingsförsök endast gick ut på pianospelet, så strök jag den gröna färgen och opererade endast med rödt, likväl iakttagande att skriva ut F i stället för rödt E och C i stället för rödt H. Men vid närmare eftertanke fann jag färgtrycket onödigt dyrt, och att reformen kunde göras ändå enklare och billigare. I stället för att höja tonen med rödt, betecknade jag halftonen med en liten svart not af den cert, som begagnas vid förslag.

Den andra åtgärden vore att borttaga basklaven och införa en enda eller diskantklaven. Att med vänster öga och vänster hand tänka en ters högre är en onödig tortyr; det splittrar tankeapparaten, söndrar och åstadkommer en disharmoni, som måste inverka störande i har-

Om man lägger händerna, med en viss försiktighet dock, på pianots klaviatur, så skall man finna, att alla toner trifvas tillsammans, mer eller mindre väl dock, och att alla grupperingar bilda ackord; så liberalt är örat, lika generöst som harmoniläran är förstockad. Det finns visserligen fula tonsteg såsom sekunden och kvinten, men inblandade i ett ackord (septim- eller quint-sext) blifva de af en utmärkt färgrik verkan.

IDUN 1907

Tidningens 20:de Årgång

*Kommer att högtidlighållas med
en dyrbar konstnärlig gåfva till
de svenska hemmen och ett enastående
intressant litterärt innehåll.*

DÅ IDUN, de svenska hemmens egen tidning, nu går att fylla det andra decenniet af sin tillvaro, känner redaktionen det som en kär tacksamhetsplikt mot den svenska allmänhet, som år från år med alltjämt stegrad anslutning uppmuntrat hennes sträfvanden, att i jubileumsårgången — om vi så få kalla den — bjuda en hittills ouppnådd fyllighet af litterärt och konstnärligt innehåll.

Fremst af allt vilja vi då till våra läsare öfverbringa nyheten om den glädjande öfverenskommelse, som vi lyckats träffa med vårt lands i nuvarande tid helt visst populäraste mästare på de bildande konsternas område, artisten Carl Larsson. Otaliga äro de svenska hem, dit hans oförlikneliga bilder ur familjelifvet i goda färgtrycksreproduktioner redan trängt och utgöra deras käraste konstnärliga prydnad. Såväl offentligt som enskildt har emellertid ofta beklagats, att

**ett af Carl Larssons förnämsta
standardverk, den storslagna se-
rien bilder ur den svenska kvin-
nans lif allt ifrån äldsta dagar
intill nuvarande tid**

hvarmed han för en del år sedan smyckade Nya elementarläroverket för flickor i Göteborg, ännu aldrig gjorts tillgängligt för en större publik. Denna serie — för Iduns räkning af mästaren ytterligare utarbetad och kompletterad med en framställning af 1900-talets svenska kvinna — kommer nu att under Carl Larssons eget öfverinseende återgifvas i förstklassiga färgtrycksreproduktioner å minst 10 stora konstblad i Iduns format och medfölja vårt julnummer för 1907 till samtliga våra prenumeranter. Dessutom har konstnären, hvilken, som bekant, äfven för en elegant och lekande penna, lofvat att själf författa den beledsagande texten.

Då hvarje sådant färgtrycksblad i konsthandeln skulle betinga ett pris af minst 1 krona, har Idun genom detta arrangement glädjen att kunna bjuda sin läsekrets en konstnärlig gåfva, som i värde ej obetydligt öfverstiger hela årgångens prenumerationspris. Våra läsares tillfredsställelse med det vackra nationella konstverket och med dess ej minst för den svenska kvinnovärlden betydelsefulla innehåll skall också bli oss den bästa ersättning för de afsevärda ekonomiska uppoffringar, som naturligtvis måste vara förbundna med dess värdiga framställning.

Liksom vi således ha glädjen att på det konstnärliga området kunna högtidlighålla vår 20:de årgång med en enastående publikation, gå vi det nya året till mötes sällsynt välrustade äfven i litterärt afseende. Romanbilagan för året kommer nämligen att i deras helhet meddela de bägge högtintressanta originalromaner af tvänne bland våra yppersta författarinnor, som vid vår senaste stora romanpristäflan erhöilo hvar sitt extra pris om 1,500 kronor, och göres början med fru Helena Nybloms utomordentligt fängslande konstnärs- och familjeroman "Högvalla", hvari nutida svenskt herrgårds- och familjelif skildras på ett sätt, som i slående karaktäristik och lefvande spänning knappast torde kunna öfverträffas. Efter denna följer så Mathilda Roos' familjehistoria "Maj", hvilken

hvad det moderna hufvudstadslifvet angår ger en ej mindre själf- full och gripande afspiegling. Vidare ha vi lyckats förvärfva ett för Idun nyskrifvet arbete af vår svenska prosakonsts mästare August Strindberg, en småstadsroman, benämnd "Syndabocken", hvilken genom sin rent af fascinerande framställningskonst och sitt etiskt upphöjda innehåll helt visst kommer att förvärfva författaren talrika vänner äfven inom de kretsar, som tilläfventyrs stötts tillbaka af åtskilligt inom hans tidigare diktning. Denna roman kommer att införas i hufvudnumret från och med nyåret. Ofvannämnda originalverk af tre bland våra yppersta nu lefvande författare kunna således sägas på ett egendomligt sätt komplettera hvarandra och bilda sammanställda en väldig rundmålning af svenskt nutidslif i stad och på landsbygd, som måste äga det högsta intresse för hvarje vaken iakttagare af vår tids märkliga andliga och sociala bryningar.

Men ej nog med detta! Ännu en litterär nyhet af mindre vanligt intresse ha vi nöjet förebåda såsom afsedd att inflyta i hufvudnumrets spalter omedelbart efter Strindbergs "Syndabocken". En genom flere böcker känd och skattad svensk författarinna har nämligen i romanens form till diskussion velat upptaga ett spörsmål af genomgripande betydelse för hela vårt samhällslif, i den mån det är byggt på familjens grundval. För att ej med sin person på något sätt skymma sin sak, har hon dock tills vidare önskat uppträda under en skyddande signatur, men vi äro öfvertygade, att denna omständighet på intet vis skall kunna förringa intrycket af hennes beaktansvärda inlägg, liksom att "Herta Marks idé" — så heter "Campanulas" berättelse, af förf. "vördsamt tillägnad de ogifta" — skall vinna hängifna prosolyter rundt om i vårt land.

Som af ofvanstående framgår, kommer Iduns 20:de årgång alltså att bjuda på ej mindre än

**fyra svenska original af framstående värde, därat Helena Nybloms och Math. Roos' prisbelö-
nade romaner samt August Strindbergs nyaste verk.**

Det sammanlagda boklädspriset för dessa arbeten skulle, lågt beräknadt, utgöra 10 kronor. Fogas härtill samma belopp för Carl-Larsson-serien, framgår tydligt, att Idun för år 1907 bjuder sina prenumeranter en behållning af minst 20 kronor utöfver prenumerationspriset, som tillfullo motsvaras af tidningens öfriga aktuella och omväxlande veckoinnehåll.

Hvad nu detta senare angår, ha vi inledt förbindelser med ett antal af våra förnämsta manliga och kvinnliga författare på skilda områden, hvarigenom vi se oss i stånd att kunna utlofva ett synnerligen värdefullt och mångsidigt textmaterial af såväl skönlitterär som praktiskt upplysande art. Framdeles liksom allt från tidningens första uppkomst skola alla frågor, som röra kvinnorna och deras verksamhet inom hem och samhälle, noga uppmärksammas, och särskildt kan den kvinnliga rösträttsrörelsen allt framgent påräkna våra handlingskraftiga sympatier. De

viktigare dagshändelserna skola belysas i bild som text, och åt vårt porträttgalleri öfver samtidens märkligare personligheter ämna vi ägna oafslätlig omsorg. Dessutom komma vi gifvetvis att behålla de afdelningar för underhållning och nytta, hvilka icke minst bidragit att göra Idun så omtyckt, nämligen Iduns Hjälpredda och Köksalmanack för hvarje dag året om (båda fortfarande redigerade af fröken Elisabeth Östman), Tidsfördrif, Läkare-råd, Frågor och Svar m. m.

Vidare torde det ej vara ur vägen att nu vid årsskiftet erinra om de storartade pristäfvingar för svenska dramatiska författare och kompositörer — med 10,000 kronor utfästa som pris — som Idun under innevarande år utlyst, och af hvilka den dramatiska skall afgöras inom 1907 års utgång. Och sist bedja vi få nämna, att vi äfven för kommande år ha anslagit 1,000 kr. till belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning att på nyåret utdelas genom Iduns kvinnliga akademi.

Af ofvanstående bör till fylles framgå, att Idun under sin 20:de årgång i alla afseenden kommer att häfda sin ställning som Nordens förnämsta illustrerade och litterära tidning, och vågar redaktionen därför hysa den förhoppningen att på det nya året få hälsa tusentals nya vänner välkomna till en läsekrets, som redan länge omfattat flertalet bildade hem i Sveriges land.

De fullständiga prenumerationsafgifterna för Iduns olika upplagor år 1907 ställa sig sålunda:

	1/1 år	1/2 år
IDUN, vanliga upplagan	kr. 6: 50	3: 25
” praktupplagan *	” 8: —	4: —
Allt med postbefordringsafgiften inberäknad.		
Lösnummerpriset blir som förut 12 öre.		

* Till innehållet fullkomligt lik den vanliga upplagan, men tryckt på ett tjockare och finare papper som naturligtvis låter text och illustrationer komma till ännu bättre rätt.

moniernas verkstad. Är man rädd för att beteckningen kommer med för många streck på halsen eller hufvet, så är det hjälpt med den redan icke ovanliga beteckningen 8:a. Låtom oss nu — här bredvid — se “Lacrimosa” i sin enkla, klara skönhet för ögat såsom den ter sig för örat, i sin enklaste form med de små svarta noterna.

Möjligen borde man stanna vid rödt och grönt för att få in färg i musiken; möjligt är äfven att ett smyckande af noterna skulle ingifva exekutören små tankar på skönhet i föredraget, då nu de abstrakta geometriska figurerna i nothäftet erinra om Euklides Elementa, kontorsbokens linjeringar, telegrafspråkets punkter och streck. Och ornamentiken skulle tas ur växtvärlden, då blommor och musik nästan fordra hvarandra.

En bisak, men af vikt för nybörjaren, vore borttagandet af punkterade noter och deras reduktion till verkliga värden, så att eleven sluppe sitta och räkna bråk i hufvet. En ♩ skulle således skrivas ut ♩♩♩ eller också borde man införa ny beteckning för en tre fjärdedels not, kanske så ♩ eller på något annat målände sätt. Pauserna borde äfven bli mera åskådliga, så att de föreställde hvad de gånvo sig ut för. En hel takts paus borde likna en hel not ○ och de andra i förhållanden där-efter.

Med ett ord, då man upptäckt färgernas och tonernas inre öfverensstämmelser, borde ju tonernas beteckning åskådliggöra ljuden så långt möjligt vore. Musiken är visserligen ytterst grundad på talförhållanden, men så är äfven det organiska lifvet, hvilket man gör bäst i att glömma. Det har målaren glömt, då han blandar sin färg, och skulle han börja räkna svängningstalen eller vilja tillämpa spektralanalysen, då vore hans konst död.

Lite mera lif och skönhet skulle befria musiken från dess trældom hos matematiken. Det var bara det jag ville säga denna gång; en annan gång vill jag tala om taktstrecken, från hvilka redan poesien har emanciperat sig med stor framgång, särskildt i Wagners utmärkta texter.

Glöm icke

Kvinnornas rösträttspetition!

De små noterna brytes en half ton.

Lacrimosa (in Mozart's Requiem.)

**IDUNS
JULNUMMER**

är nu färdigt och expedieras i början af
nästa vecka gratis till våra prenumeranter.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 49 (1040)

TORSDAGEN DEN 6 DECEMBER 1906

19-DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6: 50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... > 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... > 11: 50
IDUNS MODETIDNING..... > 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONSPRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN - T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

NORDISKA MÖBLERING -AKT.-BOL.
MALMÖ • STOCKHOLM • GÖTEBORG
18 Birger Jarlsgatan 18
— är Sveriges största affär inom branschen. —

ANTRACIT

uteslutande från af oss representerade grufvor.

Toley

Varumärke.

Briketter, Hushållskol & Cokes.
Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

Rikstel. 5 75. H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol. Allm. Tel. 25 82.
59 14. Hufvudkontor: Slussplan 63 A. 451.

Barnängens Vademecum

OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöit högsta pris, Guldmedalj. i sin egenskap af antiseptiskt munvatten.

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M:t Konungens Hofleverantör.

Köttextraktet BONIT

i flytande och fast form samt i kapslar rekommenderas.

BÄST ÄR

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

För hvarje hushåll att beakta:
Den utomordentliga fördelen för förbrukare af prima ansjovis att

RADHES HUSHÅLLS-ANSJOVIS

i år inlagts i burkar med våra patenterade Exelsior-Lock, hvilka efter öppnandet kunna ånyo lätt tillsluta burken hvarigenom luftens tillträde förhindras och ansjovisens friskhet och arom behållas oförändrade.

"Den finaste ansjovis i den mest praktiska burk som någonsin fört i marknaden."

OBS! Endast äkta med **FYRTORNETS** märke.

EN god tvättmaskin är en stor lättnad för hvarje husmoder. Tvättmaskinen »Favorit» är en ekonomiapparat utan like, som efter endast en veckas användande inbesparar sitt pris. Finnes i hvarje välsort. Järnhandel & Bosättningsmagasin samt hos Generalagenten A.-B. Julius Slöör, Stockholm.

Norrk. Klädesv., dräbd stufv., pass. t. Barnkl. Helylle Kamg. chev. 1.50, mod. Kappt. o. imp. Regnk-t 2.25, Dräkt. 2.00. Alla dessa kost. 3.50. Fabr.-kont 1 tr. Kornhamnsg 55.

"ALFA KO"

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks högsta märke.

Lohse's Liljemjolk-Tvål

oöfverträffad för hudens vård.

Originallet

af alla i handeln förekommande tvålar med samma namn.

GUSTAV LOHSE, Berlin

Fabrik för finare parfymer och toilett-tvålar. Hofleverantör för Hans Majestät Kajsaren och Hennes Majestät Kajsarinnan af Tyskland K. och K. Österrikisk-Ungersk Hofleverantör. Finnes till salu i alla välförsedda parfymaffärer.

Firman grundlagd 1831

Lektioner i Linnésömnad, (äfvén blusar, barnkläder etc.) Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.

Karin Egnér. Eva Egnér.
Styrmansg. 21, 2 tr. Rikst. 35 30. Allm. tel. 210 04.

Finare Pälskinn

såsom: blå- och hviträf, zobel, skogs- och stenmård, nertz, björn, skunk, persian, breitsvans m. m.

Största lager i Sverige, billigaste men bestämda priser.

Beställningar å såväl finaste som enklare pälsarbeten utföras med noggrannhet efter nyaste modejournaler.

C. J. Lindners Skinnberedningsaffär.
Handverkaregatan 6.

Prenumerera på Idun.

DEN FRISKASTE och Angenämaste är F. Paulis ELECTA Eau de Cologne

Ser ut så här

Stockholms Dagblad

är en af landets ledande politiska tidningar och tillika, på grund af sitt rika innehåll, en tidning för hemmet. Där skriva Harald Hjärne, Hugo Öberg, Karl Wählin, Alfred Jensen, Cecilia Milow, Teodor Holmberg, Cecilia Bååth-Holmberg och en mängd andra författare. Där rita Waldeck (från 1 dec. 1906) och Gunnar Widholm. Där finner Ni bestämd hållning och rikligt med roande läsning. Prenumerera på prof och Ni blir säkerligen nöjd.

ARVID LUND, Damskräddare, 3 Norrmalmstorg 3. Förstklassig atelier för Promenad- och Ridkläder, Visit-, Supé- och Soaréklädningar. Stort sortiment i franska och engelska Nouveautés till moderata priser.

Prenumerera på Barngarderoben!

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 90 öre till 13 Kr. metern.

Specialité: **sidentyger till sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoiletter** samt till blusar, foder m. m.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger, direkt till privatpersoner och sända dem tull- och porto-fritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern, S 3, (Schweiz), Sidentygs-Export. - Kungl. Hoflev.

Tändernas vård.

Tusenårig erfarenhet utvisar att tänderna icke skadas genom användandet af åttika till mat. Tusentals iakttagelser bekräfta att Salubrin är ett verkamt medel till att hålla tänderna rena och till att häfva och lindra tandvärk, men att det icke under något förhållande verkar skadligt på tänderna. Däremot om man icke, enligt bruksanvisningen, iakttagit nödig försiktighet, kan man med Salubrin skada huden i munnen. Vid tillräcklig utspädning med vatten verkar Salubrin såsom munvatten uppriskande och välgörande. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Specier- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af Idun äger rätt att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 10 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 151. Finnes det icke någon af Iduns läsare eller läsarinor, som skulle kunna gifva en ensam och olycklig flicka ett råd, hvad hon skall göra med sin far, som dagligen går berusad af sprit? Han blir då så elak

och förbittrar hela mitt lif. Jag har märkt att då han någon gång blir illamående (fast högst sällan), han då afhåller sig från spriten några dagar. Finnes det intet, som jag, utan hans vetskap, kan gifva honom, så han tror, att det är af spriten han blir illamående? Kan jag fråga en läkare? Gif en sensam olycklig dotter ett godt råd!

N:r 152. Hur borttagas mögel- eller fuktfläckar på linne?

Charlotta.

N:r 153. Har hört att någon förening eller byrå skall finnas i Stockholm, som ger råd och upplysningar, ja, t. o. m. ritningar på både hus och möbler åt arbetare och andra mindre bemedlade personer som önska bygga eget hem. Är det någon afd. af C. S. A. eller hvad är adressen till denna upplys-

ningsbyrå? Får man »råd» gratis eller mot ersättning?

»Hemkär».

N:r 154. Frågas härmed om någon strykerska är villig meddela, hvad medel som användes att stryka på stärksaker för att få bättre glans. Tack-samt svar till »Siris».

N:r 155. Om bra recept å saft och vin af slånbar beder

Viola.

N:r 156. Vore tacksam om någon strykerska är villig meddela, ville lämna upplysningar angående fordringarne för att bliiva antagen till officersaspirant vid utländskt regemente? Är fullständig studentexamen nödvändig? Till hvem skall ansökan ställas, och hvilket land är att rekommendera?

Spekulant.

N:r 157. Vore tacksam få svar på följande frågor:

a) Hur kan man förskaffa sig »Valskonungen» Joh. Strauss' valser, satta för fiol och piano?
b) Hvilka äro de bästa och utförligaste på svenska språket utgifna musikbiografier?

T. A.

N:r 158. Har en 17 års flicka, som genomgått 8-klassigt elementarläroverk och som endast äger ett års undervisningsvana, utsikt att på egen hand läsa första årets kurs och till våren söka inträde i 2:a klassen vid ett folkskollärarinneseminarium? Finnes det någon skillnad på olika seminarier? I så fall, hvilket bör en skånsk flicka välja, frågar

Jane.

N:r 159. Alla dessa härmedel, som förekomma i handeln såsom: Azymol,

Tvättgummorna fordra nu allmänt att få använda Lagermans Tvättpulver "Tomten", enär det ej angriper deras händer

Bäst och billigast är att alltid använda
A.-B. LINGONS,
Göteborg,
SYLT & SAFT.
Finnes i hvarje specieraffär.

Patent. Hafregryn.
Gyllenhammars
Gyllenhammars Hafregryn och mjöl ha finaste smak, äro till följd beredningssättet de hållbaraste. Gyllenhammars Barnkraftmjöl det bästa för barnen.

Bröstsjuka.
Mörsils Sanatorium,
Mörsil, Jämtland.
Öppet året om. Ren, stärkande fjälluft. Lätta kommunikationer. Första klass bord. Tidsenligt badhus. Elektrisk belysning. Flera nyinredda, först klassiga rum. Trevliga sällskapslokale för samkväm och tidningsläsning. Läkarvården bestrides af o:r T. Horney, boende inom sanatoriet. Prospekt etc genom kamrerarekontoret.

Tidaholms
Fantasimöbler efter fornn. modeller. Rikh. urval.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Försäljningsmagasin: Beridarebang. 27, Sthlm.

Vid behof af **Korkmattor**
besök gärna andra affärer, men innan köp göres, jämför kvaliteter och pris i
August E. Pettersons Mattaffärer,
13 Adolf Fredriks Kyrkogata.
44 Stora Badstugatan.
Välj sedan det bästa!
OBS! Största specialaffär för Korkmattor och Bordvaxduk.
Allm. Tel. 42 29. Riks 40 22.

golt, bland- emalj-, bleckkärl säkrast gem-vändandet & Co
pulver
GUBBEN
Pris 10 öre.

"Utmärkt"
Victoria Kängan
"Damernas Favorit!"
är nu mera allmänt erkänd såsom den med rätta mest populära och efterfrågade kängsort. — Den tillverkas af skickliga skomakare af uteslutande bästa materialer — i former af sällsynt elegans och oklanderlig passform. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt och tillverkas af
Ludvig Traugott, Stockholm.

är nu mera allmänt erkänd såsom den med rätta mest populära och efterfrågade kängsort. — Den tillverkas af skickliga skomakare af uteslutande bästa materialer — i former af sällsynt elegans och oklanderlig passform. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt och tillverkas af
Ludvig Traugott, Stockholm.

4711 EAU DE COLOGNE

4711 EAU DE COLOGNE
KÄND FÖR SIN IDEALISKT UPPFRISKANDE VÄLLUKT
FÖRSÄLJES ÖFVERALLT, ÄFVEN I SMÅ JULLÅDOR.
GENERALAGENT: EMIL BOSTRÖM, SUNDBYBERG.

SUNLIGHT Tvål
Såpa och vanlig tvättvål förstöra kläderna, och därför använda alla sparsamma husmödrar **SUNLIGHT TVÅL**, som soknar tvätten på samma gång som den gör den bländande vit och vacker. Följ bruksanvisningen!

Vi bedja få fästa Iduns ärade läsares uppmärksamhet på att prenumerationen på Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning bör vara gjord före den 24 December detta år för att Kongl. Postverket skall kunna leverera tidningen från och med den 2 Januari 1907.

Lars Montens Neutrala Kärltvål till ylletvätt och Oleintvål till linnettvål användes lämpligast sålunda:
1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.
Finnes hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker.
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Prenumerera på Idun!

Inf. gen. Stockholms Läkareförening.
Öron-, Näs- och Halsjukdomar.
Doktor Johan Ek,
 Hamng. 24, Stockholm.
 Mottagn.-tid Hvard. 2-4; Helgd. 10-11.
Doktor Carl Strömberg
 Bröst- och Hudsjukdomar.
 10 Vasagatan 10.
 Kl. 9-10 och 3-4. Allm. Tel. 87 87.
Doktor Elin Beckmans
 Hettluftsinstitut.
 Behandl. af kron. reumatism o. gikt m. m.
 Kungsg. 7, 1 tr. Allm. tel. 707, Riks 105 52.
 Rådfrågningstid hvard $\frac{1}{2}$ 3-4.

Tandläk. Elias Widfond,
 25 Regeringsgatan 25,
 insätter artificiella tänder. Flomb. med guld,
 amalgam o. emalj. A. t. 10267. Moderata priser.

Ansigtssmassage,
 Hårmassage och Manicure. Frida Nilsson,
 Odengatan 16, 3 tr. v. uppg. Allm. telef. 49 33.

Vid behof af Korkmattor
 besök gärna andra affärer, men innan köp göres, jämför kvaliteter och pris!
 August E. Pettersons Mattaffärer,
 13 Adolf Fredriks Kyrkogata.
 44 Stora Badstugugatan.
 Välj sedan det bästa!
 OBS! Största specialaffär för Korkmattor och Bordvaxduk.
 Allm. Tel. 42 29 Riks 40 22.

Crème de Cholepalmine,
 utmärkt antiseptiskt hudmedel,
 säljes i tubor à 30 och 75 öre
 hos Herrar Speer-, Färg- och Parfymhandlande m. n. samt i Apoteken.

Tidaholms
 Fantasi-
 möbler
 efter fornn.
 modeller.
 Rikh. urval.

Tidaholms Bruk, Tidaholm.
 Försäljningsmagasin: Beridarebang. 27, Sthlm.

Spritstrykjärnet "SIMPLEX"

praktiskt, elegant, billigt i bruk, omtyckt af alla, levereras af oss i olika storlekar & prislägen. Begär prospekt.

CARL WALLÉN & Co,
 Göteborg.
 Elektr. materiel, metaller & maskiner.
 Rikstelefoner 11 59, 11 09 & 65 74.

Vacker hy ernås med
Fin Glycerintvål.
 Mot kr. 1.75 i postanv. sändas 12 tvålar feo.
 Scheels Tvålfabrik, Göteborg.

Rudholms Kakelfabrik
 Norrköping.

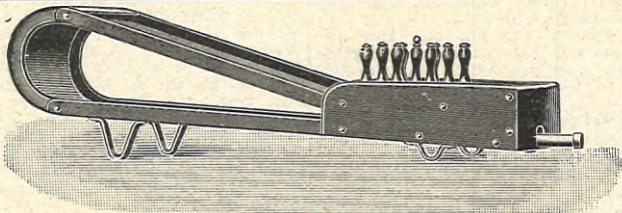
Enkla och dekorativa kakelugnar i modern smakriktning. Ill. priskuran på begäran.

**OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
 • AKTIEBOLAG •**

— Etableradt i Stockholm 1880 —

1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter
 Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179, 66 10.

"Rikoshett"

är ett elegant, intressant spel som bör finnas i hvarje hem. Pris 10 kr. Sändes mot förutbetalning eller emot efterkräf. H. E. Åquist, Halmstad.

Göteborgs Privata Handelsinstitut,

Göteborg, Götabergsgatan 11. Tel. 24 40.
 Sveriges mångsidigaste, enskilda högre handelsläroverk. 14 speciallärare. Sveriges enda handelsläroverk med infödda lärare för Tyska, Engelska, Franska & Ryska. Ars- & terminskurser. Inträde hela året om. Vårterminen börjar d. 15 januari. Studenter, manl. o. kvinnl. elever från högre skolor och folkskolan mottagas. Mycket goda utsikter till platser, i synnerhet för språkbildade damer & herrar. Begär prospekt. Herrar Principaler hela landet rundt torde för erhållande af kontorspersonal vända sig till institutet. Föreståndare **BENNO ROSENBUND.**

Vid Hushållsskolan i Pensionat Villa Hult

å kurorten Kneippbaden nära Norrköping börjar vårtermin den 15 Jan. ny kurs för bildade flickor. Grundlig undervisning i huslig ekonomi, praktisk och teoretisk, konstslöjd, läderplastik, gyllenläder, målning och mönsterritning. Obs! Examinerade lärarinnor, från Fackskolan i Uppsala och Giöbels i Stockholm. Angenämt hemlif och tillfälle till förströelser, såsom ridt, sport, språk etc. Pris pr månad 100 kronor inklusive allt utom tvätt. Tillförlitliga ref. kunna erhållas. Begär prospekt. Pensionärer för kurbehandling och rekreation emottagas fortfarande. Rek. af läkare. För gäster som i pensionatet vilja tillbringa Julen, som där firas enl. gammal svensk sed, finnas tillfälle till inackordering. Adr. Villa Hult, Kneippbaden. Rikstel. Norrköping 758.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
 AKTIEBOLAG.

STENKOL COKES
Anthracit
MARIE-BRIKETTER

Varumärke. Rikstel. 427 KONTOR: 22 SKEPPSBRON 22. Allm. tel. 22 88
 22 20 17 STRANDVÄGEN 17. 60 19
 20 12 1 PARMMÄTAREGATAN 1. 61 98

**THÉ! Sällsynt billigt
 . . . pris! . . .**

Extra fint "Smulthé" à 2 Kr. pr kg.
"Cocogalla Ceylon"
 extra fint, kraftig arom à 4 Kr. pr kg.
 Minsta parti $\frac{1}{2}$ kg.
 Vid rekvisition af minst 1 $\frac{1}{2}$ kg. sändes theet franco öfver hela landet.

Gör ett Profköp och Ni vill säkert återkomma!
Kaffe- & The-Importen "WALHALLA",
 Humlegårdsgatan 13 * * STOCKHOLM.
 Allm. tel. 21 399. Rikstelef. 4228

KRONPRINSPARET

En nobel nyhet

i Julmarknaden och därtill en verkligt fin prydnad i hvarje hem äro vidstående små, nätta tafflor af våra furstepar. Bilderna äro handkolorerade, utförandet konstnärligt och i detalj väl lyckadt. Ramen af bronsfärgad ek fin nyans; kan ställas såväl som hänga. Endast ett mindre antal tafflor finnes, hvar-

HERTIGPARET AF SKÅNE

SILVANDERS, Göteborg.

Kommanditbolaget

KOCK & Co.,

20 Skeppsbron 20,
 försäljer:

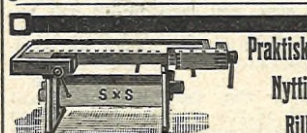
**Stenkol, Koks,
 Antracit.**

Rikstel. 22 35 Allm. tel. 22 66.

Praktiska gångmattor.

Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 75 öre pr meter vackra hållbara handväfda gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fibrer. Sändas mot efterkräf. Försök några meter på prof. Större silvermedalj vid 100-årsutställningen i Karlstad.

Hyfvelbänkar.

Alla storlekar. För yrkesmän, hemslöjd, slöjdskolor. Alltid på lager. **Stockamöllans Sägverk, Stehag.**

Det bästa hvetemjålet

Banyuls Trilles.

Ett aptitgifyvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare. Pris pr butelj kr. 3.50 hos **HÖGSTEDT & Co,** Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Flyrande, genast drickbar. 2 teskedar till en kopp helt vatten.

**Filip Holmqvists
 Handelsinstitut**

Norra Allégat. 7, Göteborg
 FRÄMSTA OCH STÖRSTA
 ENSKILDA HANDELSLÄROVERKET I LANDETS
 FRÄMSTA HANDELSSTAD

22:a arbetsårets vårtermin begynner d. 15 jan.

16 lärare; för språk äfven utfällningar Institutet tillhandagår köpmän grati vid behof af kontorister. Eleganta, modernaste hygieniska anordningar förseddta undervisningslokaler (11 rum i institutets egen byggnad, 1905-06 311 elever. Holmqvists skrifmetod är landets mest spridda och af staten antagen som normalmetod. Begär program. I alla boklädor: Realskolans bokföringskurser, 2,25. Bästa hjälpreda för privat personer.

Bokförings- och revisionsbyrå
Filip Holmqvist,
 Öfverlärare vid Tekniska skolan i Stockholm lärare vid Chalmerska institutet, ledamot af Sv. Revisorsamfundet.

**Stures
 Frukostbitar**
 utmärkta såsom mellanmåls

**Handväfda
 Linneväfnader.**

Duktyger, handdukar, lakanslärtd näsdukar m. m., köpas bäst och billigt från Kungsäters Linneväfveri i Kungsäter. Katalog och profver gratis och franko.

Den har Ni inte!

Skaffa Eder den för julinköpen ouml bärliga, rikt illustrerade priskuranten från John Fröberg, Finspong! Just nu utkommen och sändes gratis, ej franko

**Aktiebolaget
 Göteborgs Bank**

f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
 12 Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta $4\frac{1}{2}$ proc.

**Aktiebolaget
 Stockholms Diskontobanks
 Notariatsafdelning,
 Regeringsgatan 8,**

ombesörjer köp och försäljning af **aktier, obligationer** och **andra värdepapper,** upprättat och granskar alla slag af **rättsliga handlingar,** verkställer boutredningar, emottager **öppna och slutna deposita,** ukyr **förvaringsfack** från 15 kr. för år.